

קול קהילתינו

וויל עייו

התאחדות אברכים
דקהל יטב לב דסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגדול שליט"א

קרית יואל בני ברק

פרשת תולדות

תוכן הענינים

- א ציינים ופירושים
- ב מזהב שב"א
- ג פרי תמרים
- ד פנינו יואל
- ה תורת רבינו בחיי
- ו מקרא ואגדה
- ז משלוח בית הוראה
- ח למען העני
- ט מלחמות ה'
- י תורת יואל
- יא היטיבו נפן
- יב לקדשנו
- יג יומא דהילולא
- יד משלוח נבואה
- טו ישיבת מרח"ש
- טז למען תספרי

זמנים לשבת קודש

- 4:15 הדלקת הנרות
- 4:40 עלות השחר
- 6:25 הזמן הרמה
- 8:16 סוף זמן קרי"ש א'
- 8:53 סוף זמן קרי"ש ב'
- 9:45 סוף זמן תפילה
- 11:28 הזאת היום
- 4:36 שקיעת הרמה
- 5:49 מוצאי שב"ק

לוח השיעורים

בחבורות דקהילתינו הק'

יסודי התורה
מס' נדרים: גג - גה

תורתך שעשועי
מס' זבחים קי"א - קי"ד

שונה הלכות
א"ח סימן תרמ"ז ס' ב-ו

יואל משה
אות קב"ג - קב"ז

אהבת קדושים
זבחים פ' י"ג מש"ג -
מצות פ' ב' מש"ה

אנשי שלומינו
בהמדינתנו

בהתנשות עילאה מתכוננים אנשי שלומינו
להמעמד הגדול והנודר

מעמד לכונן
לרגל התחלת שיפוץ
ושכלול בית מדרשו

סעודת הודאה
לרגל יום שחרור והגלת
מין רביהק ז"ע

בליל כ"א כסלו הבעל"ט

באלום המפואר "זואגשאל" ♦ רחוב מלצר 13 - בני ברק

גדול ומפואר יהיה כבוד המעמד
קרן הבנין

להתוועד
במעמד מפואר
רב רושם
בתוכן עשיר ומיוחד

בליל זה
נתאסף סולנו
בשבת אחים
גם יחד

לחודות • להלל • לשבח • לפאר • ולרומם
יחד נכונן את בית החינוך

עיצים ופרחים

דברי תורה נחמדים על פרשת השבוע

הק' כביכול. וזהו ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו. היינו עבור השכינה שהיא לנכח אשתו. כי עקרה היא דייקא. ואז ממילא נפקדה ג"כ רבקה אשתו. (אוהב ישראל)

ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו כי עקרה הוא ויעתר לו ה'. ונוכל לומר על זה, דהנה שמעתי מהצדיק הקדוש רבי זאב מזיטאמיר פירוש הבוחר בשירי זמרה, היינו שבוכ"ע בוחר בשיריים של זמרה, היינו למי שמשים עצמו כשיריים בשעת זמרה ותפלה ודפח"ח. ולהבין זה, דהנה עיקר העבודות הוא בחינת ענוה ושפלות באמת, היינו שיתבונן בשכלו כשעומד להתפלל לפני בוכ"ע ב"ה, שמצד מעשי איני ראוי לדבר דבר לפניו ית' ולבקש ממנו גדולה או קטנה, רק אני מבקש מהש"ת שיעזור לי בזכות אבותי, ובחינת תפלה זו מקובלת לפניו ית'. אך זהו כשהוא

צדיק בן צדיק, אז יוכל לבקש מהש"ת מצד זכות אבות, אבל כשהוא צדיק בן רשע אינו יכול לבקש מצד זכות אבות, רק עיקר הבקשה מוכרח להיות מצד מעשיו, ולתפלה כזו אין הקב"ה פונה כל כך לקבלה, שאינו בוחר רק בשירי זמרה, זה העושה עצמו כשיריים. והנה יצחק היה צדיק בן צדיק על כן היה תפלתו רק מצד זכות אבות, ורבקה היתה צדקת בת רשע ותפלתה היתה מצד זכותה. וזהו ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו, היינו שעתידתו ותפלתו של יצחק היה בבחינת לנכח אשתו, היינו בבחינת התנגדות נגד תפלתה, ומפני מה, לזה נתן טעם כי עקרה הוא, היינו מחמת שבתפלתה היתה הוא

ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק. והנה כל המפרשים תמהו על יתור זה אברהם הוליד את יצחק, ונראה לפי עניות דעתי הנכון בזה על דרך שאמרתי על פסוק זה ספר תולדות אדם שעל ידי התורה יוכל להשתנות המזל להוליד אף שמצד המזל הוא עקר כמו שכתוב בסדר בראשית שאברהם אבינו ע"ה היה עקר אך על ידי הה' שנתוסף לו והוא ה' חומשי תורה כאמור ברעיא מהימנא עיין שם ועל ידי התורה נשתנה מזלו, והוא יש לפרש גם כן כאן כוונת הפסוק כי ידוע שאבותינו היו עקרים וגם יצחק היה עקר ולזה כשהכתוב רוצה להזכיר תולדות יצחק הוא מודיע מאין בא לו ההולדה, ומפרש אברהם היינו על ידי שנתוסף לו ה' שהוא התורה כנ"ל מזה נמשך ונשתרש בזרעו והיה יכול להתפלל ולעשות מעשים טובים שבשביל זה הוליד את יצחק היינו

שהוא עשה בו פעולה שיוכל להוליד בנים על ידי תפלתו ואותיות התורה.

(דגל מחנה אפרים)

ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו גר'. הנה ידוע כשיבוא לאדם איזה צרה או יסורין ח"ו, אז יש צער גדול להשכינה הק' כביכול. כי בכל צרתם לו צר כביכול. לכן כשהאדם ישר נותן אל לבו להתפלל להש"י על איזה דבר צריך להיות עיקר כוונתו ורצונו בתפלתו עבור שיתמלא החסרון שיש בהשכינה מזה כביכול. ע"ד קלני מראשי כו', וכשיתקון שם הפגם והחסרון אז ממילא יתקון חסרונו וינטל מצרתו. וכן עשה יצחק אע"ה שהיה כל מגמתו ורצונו וכוונתו רק למלאות החסרון בהשכינה

Cong. Yetev Lev
D'Satmar
Bnei Bruk

קהל יטב לב
ד'סאטמאר
בני ברק ע"י

מנהל: הרב יצחק יעקב רבינובitch
מנהל: הרב יצחק יעקב רבינובitch
מנהל: הרב יצחק יעקב רבינובitch
מנהל: הרב יצחק יעקב רבינובitch

הננו מודיעים בזה כי אי"ה
בליל שב"ק זו פרשת תולדות

תקיים

שבת אחים

לאנשי שלומינו

בבית מורינו
הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א
בשעה 9:30

בברכת שבתא טובא
הנהלת הקהילה

ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק. איתא בתנחומא בא וראה כח השלום שבשעה שנתטלטה שרה מיד פרעה ליד אבימלך ונתעברה ביצחק היו אומות העולם אומרים הלבן מאה שנה יולד אלא היא מעוברת מאבימלך או מפרעה והיתה חשד בלבו של אברהם על אלו הדברים מה עשה הקב"ה אמר למלאך הממונה על יצירת הוולד עשה כל אקונין שלו כדמות אביו כדי שיעידו הכל שהוא בנו של אברהם, קשה היעלה על הדעת שאברהם נביא ה' שקיים כל התורה כולה עד שלא ניתנה יהיה בלבו על שרה משעה שנלקחה לבית אבימלך ובפרט שהתורה מעידה עליה שלא נגעו בה. "ל, גבי סוטה נאמר ואם לא נטמאה וכו' ונזרעה זרע", ואיתא שאם היתה עקרה נפקדת אמרה חנה לפני הקב"ה רבש"ע וכו' אלך ואסתתר בפני אלקנה בעלי וכיון דמסתתרתא משחו לי מי סוטה ואי אתה עושה תורתך פלסתר שנאמר ונקתה ונזרעה זרע, נמצא עקרה יכולה לזכות בבנים ע"י שתסתתר ויתברר שהיא טהורה, על כן ליצני הדור יאמרו מאבימלך נתעברה שרה, ע"י שנסתרה עם אבימלך ונתקיים בה הכת' ונזרעה זרע, שאם היתה עקרה נפקדת נולד יצחק וגם אברהם היה בלבו שלא בזכותו נולד יצחק אלא בזכות סתירת שרה ונמצאה טהורה מה עשה הקב"ה צר קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם כדי שיעידו הכל אברהם הוליד את יצחק דווקא בזכות אברהם נולד יצחק. **(קול יעקב)**

ויצחק בן ששים שנה בלדת אותם. וברש"י י' שנים משנשאה עד שנעשית בת י"ג שנים וכו' וי' שנה צפה והמתין לה וכו' ושפחה לא רצה לישא, וקשה למה כתב רש"י ושפחה לא רצה לישא היה לו לכתוב ואשה אחרת לא רצה לישא. וי"ל לפי דברי התוס' בבא בתרא שהקשו לפי דברי ר' יהודה שהיתה לאברהם בת ובכל שמה למה לא השיאה אברהם ליצחק לדברי המ"ד בן נח מותר באחותו ותרצו קטנה היתה ולא רצה להשיאה ליצחק עוד תירצו שהבת נולדה מהגר והיתה שפחה, ויצחק נתקדש בהר המור' להיות עולה תמימה, הנה המפר' נחלקו אם רבקה היתה קטנה בשעה שנשאה יצחק או שהיתה גדולה ורש"י כתב כאן כמ"ד שהיתה קטנה לפי זה יהיה קשה קושית התוס' למה לא נשא אחותו ואי אפשר לתרץ כתיובין הראשון שהיתה קטנה כי גם רבקה היתה קטנה לכן תירץ רש"י כתיובין השני שאחותו היתה שפחה ולא רצה לקחת שפחה כי נתקדש לעולה תמימה. **(פנינים יקרים)**

ורבקה אמרה אל יעקב בנה לאמר הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשיו אחיך לאמה, וקשה כפל התיבות לאמר. וי"ל כידוע אמירה משמעו אמירה רכה ודיבור משמעו דבור קשה, הנה דבורו של יעקב היא בלשון רכה ודבורו של עשיו היא דבור קשה לכן פחד עשיו שיעקב יעשה תחבולות בכדי לקחת ממנו הברכות שיצחק יברך על כן נתן יצחק עצה לעשיו שידבר בלשון רכה כלשון יעקב כי יעקב ירצה לשנות את קולו לדבר בלשון קשה כעשיו בכדי להטעות את יצחק ורבקה ברוח קדשה ידעה מסימן זה שמסר יצחק לעשיו לכן אמרה ליעקב לאמר שידבר בלשון רכה, ולמה ידבר בלשון רכה ולא בלשון קשה כעשיו, ע"ז אמרה הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשיו לאמר, שאמר לעשיו לדבר בלשון רכה. **(עץ הדעת טוב)**

ותקח רבקה את בגדי עשיו בנה הגדול החמודות. איתא במדרש החמודות שחמד אותם מנמרוד, ועוד איתא ברש"י שבגדי נמרוד היו הכתנות עור של אדם הראשון ובספר ע"מ הביא שהכתנות עור היה מעורו של הליתן שהרג הקב"ה וזוה יתורץ מה שקשה איך לבש יעקב את בגדי עשיו הרי בגדי עם הארץ מטמאים לכן אמרה רבקה בגדי עשיו בנה הגדול החמודות, שחמד מנמרוד והם היו עשויים מעורו של ליתן ועור הדג הרי אינו מטמא לכן היה יכול יעקב ללבוש אותם. **(משנת דר' אליעזר)**

בעצמה העיקרית, מחמת שלא היתה יכולה לבקש מצד זכות אבות. לך ויעתר לו ה', **שבורא עולמים ב"ה פנה רק לתפלתו, מחמת שתפלתו היה רק בבחי' שיריים, והקב"ה אינו בוחר רק במי שמשים עצמו כשיריים בשעת הזמרה והתפלה.** **(בת עין)**

אולי ימשני אבי. יש לרמוז בכאן שילמוד אדם תורה אפילו שלא לשמה כמאמרם ז"ל, **כי התורה והמצוות הם מטעמים כביכול להקב"ה אבינו שבשמים,** וזהו שנאמר מטעמים לאביך כאשר אהב כו' בעבור אשר יברכך כו', **אף שיהיה הדבר בשקר** כמו שהיה כאן הענין בשקר, כיון שכוונת יצחק היה לברך את עשו ויעקב לקחם בערמה, **כן ילמוד אפילו שלבו עדיין מלא ערמימות,** ולא בא עדיין אל האמת הברור, ואמר אולי ימשני, על דרך שפירש הרב מלובלין מה שאמרו חז"ל ימשמש במעשיו כו' ואמרי לה יפשפש כו', פירוש שימשמש, אפילו במעשיו הטובים, וימשמש בהם אם נעשו בלא פניות, ואם נעשו על צד היותר טוב, על דרך שהאדם ממשמש בגד משי אם הוא טוב מאוד אם לא, וזהו שנאמר אולי ימשני אבי שבשמים, ויראה שהלימוד והמצוות בשקר, והבאת ח"ו עלי קללה, והשיבה עלי כו' ולך קח לי, **כי ילמוד אפילו שלא לשמה, וקוב"ה חדי בפלפולא דאורייתא,** ולוקח בגדי עשו החמודות, שלומד בחמדה ותאוה שיקרא רב. **(זרע קודש)**

ויתן לך האלקים כו' במדרש יתן ויחזור ויתן. יתן לך אלהותו כו'. פי' זה דגם בעשו אמר משמני הארץ ומטל השמים. אך ההפך הוא ה**נתינה שבירך ליעקב שיהי' לו דביקות בקבלת השפע מיד הנותן ב"ה,** וזאת עיקר הברכה. וז"ש יתן ויחזור ויתן, פי' שתמיד יש לו דביקות בשורש השפע. **ולעשו אמר שיהי' לו הצריך לו, יהי' איך שיהי'.** אבל ליעקב מסר כח **השפע וזה עיקר הברכה.** לכן אמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה' והוא ריח ג"ע. והפי' שהרגיש שיש לו דביקות בשרש העליון ומצד זה הדביקות יש עם הצדיקים ריח ג"ע. לכן שייך לו הברכה כנ"ל. **(שפת אמת)**

והי' כאשר תריד ופרקת כו'. והוא מקרא קצר כי לא נאמר בכאן אשר אם יעקב יחטא, אז ופרקת עולו. ונראה כי כל עוד אשר הסט"א אינה מצירה לנו בלימוד חכמות שלהם לטמאות אותנו בהמוח, אז יש לנו קיום ואנחנו גוברים על הסט"א ועל אוה"ע. **אבל באם חלילה המה מטמאים את ישראל בהמוח כמו שעושים לנו בעוה"ר בזמן הזה שעיקר מגמתם לטמאות את ישראל בהדעת שלהם ללמוד חכמת העמים וכדומה באלה, על ידי זה הרבה מזרע ישראל שפורקים מעליהם עול תורה והמצוות ר"ל, והסט"א גברה.** לזאת אמר יצחק לעשו והי' כאשר תרי"ד, עולה חכמ"ה בינ"ה דע"ת שהם המוחין, היינו, כאשר אתה תטמא את יעקב בהמוח בחכמות שלכם, אז ופרקת עולו מעל צוארך, שתגבור הסט"א חלילה. לזאת עיקר הוא לראות לבל לילך בעצתם בזה ללמוד חכמת העמים, ואז בוודאי אנחנו נהי' גוברים ומנצחים והמה יפלו תחתינו. **(עטרת ישועה)**

פרי תמרים

ד"ת מרבתינו הקדושים עצי התמרים

אותו הגמון מי תופס המלכות אחרינו, באיזה כח יתפוס המלכות לעתיד לבוא, כתב לו ר"ג וידו אוחזת בעקב עעשו, רמז על מהש לקח יעקב אבינו בחרבו ובקשתו מיד האמורי שהוא עשו, על ידי פלפול וחימוש תורה, ולזה אמרו ראו דברים ישנים מפי זקן חדש, כי אמחז"ל כל מהש תלמיד ותיק עתיד לחדש כולן נאמרו למשה מסיני, ועוד אמרו אין זקן אלא חכם, וזה הכוונה ראו דברים ישנים, החידו"ת שהם דברים ישנים מסיני, מפי זקן חדש, שבפי החכם הוא דבר חדש שחדשם משכלו, ובזה יש בכוחם לנצח המלחמות.

ויהי כי זקן יצחק וגו' ויאמר הנה הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי. יש לומר בדרך רמז מוסר, על פי דברים נוראים שהתמרמר ק"ז הדברי חיים מצאנז זלה"ה לעת זקנותו בגודל ענותנותו וקדושתו ואמר, כבר הגעתי לימי הזקנה ועדיין לא זכיתי לעשות תשובה, ואם הוא בגודל קדושתו אמר כן מה נענה אנו איזובי קיר שעשה אדם חשבון על מה שבגד נגד יוצרו, איך עברו עליו ימי חייו בלימו דהתורה ועבודת ה', וכל עוד בו נשמתו יקו תשובת יציר אדמתו להטיב אחריתו. וזהו י"ל המכוון במאמר יצחק אבינו, שהתאונן על נפשו בגודל ענותנותו, הנה נא זקנתי, שהגעתי כבר לימי הזקנה, אבל דא עקא כי לא ידעתי, עדיין איני מכיר ואיני מתבונן, יום מותי, שיבוא אותי יום שיהי האדם מוכרח להפרד מן העולם השפל, ובעוה"ל לא זכיתי עדיין לעשות תשובה שלימה ולתקן את מעשי. **(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)**

וירח את ריח בגדיו ויברכהו ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה'. ופירש ק"ז בייט"ל ריח שדה רומז לשבת הנקרא חקל תפוחין. ויל"פ בהקדם מה שהביא החתם סופר בתורת משה בשלח, דאיתא בספרים דכשם שההכנה לשבת מביא ברכה והשפעה, כך הלימוד בעניני שבת ובמס' שבת מביא השפעה יתירה. והנה איתא במדרש כל זמן שהיה יעקב אבינו בביתו של לבן לא שמר אלא שבת. ומעתה יתכן לומר כי יעקב אבינו היה רגיל על לשונו ללמוד מס' שבת, ועל כן היה יכול לשמור את השבת כהלכתה, מפני שידע כל הלכותיה. וזהו שרמז לו יצחק אבינו כאשר נכנס אליו, ראה ריח בני כריח שדה, דהיינו שהרגיש ששורה עליו ריח של שבת, כי העוסק במס' שבת ממשיך עליו קדושת השבת, ואם כן ראוי שתשרה עליו הברכה, כי לימוד מס' שבת מביא השפעה יתירה, ועל כן ויברכהו.

(מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א)

ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו כי עקרה היא. נראה לפרש דרשב"ם פירש לנוכח בשביל אשתו, וידוע מאמרז"ל יצחק אבינו עקר היה, והנה אמרו רז"ל כל התולה בזכות עצמו הקב"ה תולה לו בזכות אחרים, והתולה בזכות אחרים הקב"ה תולה לו בזכות עצמו. והנה דרך הצדיקים שמקטינין עצמן בעיניהם ומגדילים את זולתם, והנה יצחק לא חישב עצמו לצדיק, אבל את רבקה חשב לצדיקת, שכן כתיב ויביאה האהלה שרה אמו, ועיין במגלה עמוקות פרשת חיי שרה דר"ל שרה אמו ממש, וכמו שפירש רש"י גם כן כשבאת רבקה שחזר הכל. אם כן כל תפילתו היה אף שהוא אינו כדאי להעשות לו נס, יעשה בשבילה. והיינו ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו בשביל אשתו, כי עקרה היא, ר"ל אף שהוא אינו כדאי, מכל מקום הרי עקרה היא והיא צדיקת.

(ישמח משה)

ואחרי כן יצא אחיו וידו אוחזת בעקב עשו. ובמדרש הגמון אחד שאל את רבן גמליאל מי תופס המלכות אחרינו הביא נייר חלק ונטל קולמוס וכתב עליו ואחרי כן יצא אחיו וידו אוחזת בעקב עשו. ויש לפרש הכוונה למה שאיתא במדרש לא עמדו פילוסופים באוה"ע כבלעם בן בעור וכאבנימוס הגרדי, נתכנסו כח אוה"ע אצלו אמרו לו תאמר שאנו יכולים להזדווג באומה זו, אמר להן לכו וחזרו על בתי מדרשות שלהן אם מצאתם שם תינוקות מצפצפים בקול אי אתם יכולים להן, ואי לאו אתם יכולים להם, שכך הבטיחן אביהם ואמר להם הקול קול יעקב, בזמן שקולו של יעקב מצוי בבתי כנסיות ובתי מדרשות אין הידים ידי עשו. ושנינו במס' אבות הלומד ילד למה הוא דומה לדיו כתובה על נייר חדש. וזהו הביאור שאלו את ר"ג מי תופס המלכות אחרינו, היינו באיזה זכות יוכלו בני"ה להקל עול הגלויות מצוארם, לכן נטל נייר חדש לרמז שע"י כוחן של תשב"ר אין האומות יכולים להם.

ואחרי כן יצא אחיו וידו אוחזת בעקב עשו. ובמדרש הגמון אחד שאל את רבן גמליאל מי תופס המלכות אחרינו הביא נייר חלק ונטל קולמוס וכתב עליו ואחרי כן יצא אחיו וידו אוחזת בעקב עשו אמרו ראו דברים ישנים מפי זקן חדש. וי"ל עפימ"ש בייטב לב לפרש הפסוק אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי, על פי מה ששמע מהישמח משה שע"י עסק התורה בעיון לחדש חידושים, בכח זה מזמר עריצים והקליפות, וזה שאמר יעקב אשר לקחתי בחרבי ובקשתי שבמלחמות התורה. וזה ששאל

דיבחר אנשי חרף ויהו אתם ראשים על תעם

ראשי לסקנים

שנחים אנו להודיע
לקהל אנשי
כי לקראת המעמד
הגדול והנהדר 'לכונן'
נתבענו עי ועד קרן הבנין

אשר יעמדו ליצין הוועד בהרצת אנשי לטובת הקאנפיין

מיהר חיים יוסף הורש היו	מיהר ברוך אקער היו
מיהר משה אריה ווידער היו	מיהר יואל בנימין היו
מיהר יואל ליפא יאזשעף היו	מיהר ירוחם בנימין היו
מיהר שמואל דוד כהן היו	מיהר חיים מאיר גאלדבערגער היו
מיהר יואל כהן היו	מיהר אלימלך גראס היו
מיהר זאב מייזליש היו	מיהר שמעון דוד דאוידאוויטש היו
מיהר שמואל דוב קליין היו	מיהר יואל וואנהאצקער היו
מיהר שלמה יהודה קליין היו	מיהר נתן קארפל דאוידאוויטש היו
מיהר יצחק אייזיק ראטה היו	מיהר יודא ארי' היימליך היו
מיהר אפרים שווארץ היו	מיהר מרדכי היימליך היו
מיהר יהושע פאליק שווארץ היו	מיהר שמעון היימליך היו

חברי קהלתנו הק' כאו"א בשמו הטוב יבורך

פארבינדן פארענדער

איה אין די
נאנטע טעג
וועלן זיך די
ראשי עסקנים

מיט יעדן חבר הקהילה

וואו מ'זעט אויך פארטאלן
פונקטליכע פרטים איבער דעם גרויסן אנזאך

לפאר את
בית אלוקינו

יהוד נטון
את בית היינו

פניני יואל

פנינים יקרים בקצרה נאמרים מתורת רביה"ק בעל דברי יואל זי"ע

נ"נ ע"י הגה"ח ר' אהרן יודא בערקאוויטש זללה"ה

החסד, ויצחק היה מידתו גבורה כידוע, ומבואר בספה"ק (עיי' שפע טל בהקדמה) דמהות ובחינת הנפש ניכר בתואר פניו וצורת הפרצוף של האדם, על כן לא היה אפשר שיהיה השתוות בקלסתר פניהם שווים לגמרי, כיון שהיתה השתנות בבחינת נשמתם, היה מוכרח השתנות בצורתן, אלא שהיו דומין זה לזה, כפי כח הראות לבני אדם. אמנם אחר שמת אברהם כל בחינת נפשו ומידתו של אברהם אבינו, נשאר ביצחק, ומאז היה השתוות שלימות בבחינת נפשם ובקלסתר פניהם, ובזה יתורץ כל הסתירות.

(דף תקמט.)

✱

הקב"ה רוצה בטובת הצדיקים שלא ינוכה משכרן כלום בעוה"ז

ויעתר לו ה' וגו'. פירש"י 'לו' ולא לה, שאינו דומה תפלת צדיק בן צדיק וכו' ע"כ. הקשו המפרשים (עיי' בייטב לב) ממה שכתב הטור (או"ח סי' נ"ג) דיותר טוב לקרב צדיק בן רשע להתפלל לשליח ציבור. וכתב הטורי זהב דתפלתו נשמעת יותר. ולפי זה צריך ביאור אמאי לו ולא לה.

ואפשר לומר דהנה הצדיק כל זמן שהוא בחיים חיותו, אינו נהנה בשכר מצותיו, ולאחר מיתתו הקב"ה זוכר זכותו לבניו, והם נהנין בזכותו (עיי' בבית שמואל אחרון פ' וישלח). ואפשר לומר הטעם למה אינם נהנין בזכותן בעולם הזה, כי הקב"ה משמר כל שכרן לעולם הבא, כדי שלא ינוכה מזכותן כלום.

ולפי זה יובן שפיר למה 'ויעתר לו ולא לה', כי אף על פי שגם רבקה היתה זכותה כדאי וראויה להיות נענה בתפלתה, אבל הקב"ה רוצה בטובת הצדיקים שלא ינוכה משכרן כלום בעולם הזה, על כן נענה יצחק כי היה צדיק בן צדיק, ונענה בזכות אברהם אבינו, מה שאין כן רבקה לא היתה לה זכות אבות, ואם היתה נענית בתפלתה לעשות להם נס שלא כדרך הטבע בזכותה, היה נתמעט זכותה לעולם הבא, על כן 'לו ולא לה' וא"ש.

(דף תקמה.)

✱

ישוב סתירות בדברי חז"ל בזמן השתוות דיוקנו של יצחק לאאע"ה

אברהם הוליד את יצחק. פירש"י לפי שהיו ליצני הדור אומרים מאבימלך נתעברה שרה וכו', צר קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם וכו' ע"כ. ומצינו בדברי חז"ל סתירות בענין זה, והוא דבגמרא (ב"מ פז). מבואר 'דביום שגמל אברהם את יצחק' נהפך קלסתר פנים של יצחק ונדמה לאברהם וכו' עיי"ש. ובמדרש (תנחומא ר"פ תולדות) מבואר 'שבשעת יצירה בעודו במעי אמו', נשתווה איקונין שלו לשל אברהם, דאמרו שם שאמר הקב"ה למלאך הממונה על יצירת הולד, עשה כל איקונין שלו כדמות אביו וכו' ע"כ. והוא סתירה לדברי הגמרא הנ"ל (עיי' במהרש"א שהקשה נ). ובזוה"ק אמרו 'דאחרי מות אברהם' דמותו של אברהם נשאר ביצחק, וכל מי שראה את יצחק היה אומר זה ודאי אברהם עיי"ש. הרי דרך אחרי מות אברהם נשאר בדמותו (כן הקשה מהרח"ו זללה"ה). הרי ג' סתירות בענין, וצריך ביאור איך יחלקו במציאות, וכללא אית לן דאלו ואלו דברי אלקים חיים, וצריך להשוות פלוגתתן.

ואפשר לתרץ דמה שמבואר במדרש שבשעת יצירת הולד נשתווה איקונין של יצחק כדמות אברהם, אפשר דהיה ההשתוות הזה רק 'בשרטוטי הפנים', כי השתנות זה בסדרי היצירה, היה בשביל להוציא מלבו של אברהם, שהיתה חשד בלבו על אלו הדברים (עיי"ש במדרש), והיה די בזה לאברהם, אבל לא להשתיק רינונם של אומות העולם, כי בחכמת השרטוטים לא היו מכירים רק יחידי סגולה וחכמים גדולים, (עיי' ברמב"ן בשם רבינו שרידא גאון בראשית ה א), ואפשר דלא היו מרננים כל כך בשעת הלידה. ועל כן בשעת הגמל את יצחק עדיין היו האומות העולם מרננים, [כי לא הכירו בהשתוות השרטוטין], מיד נהפך 'קלסתר פנים' של יצחק ונדמה לאברהם, היינו שעשה הבוי"ת נס להדמות צורתם 'בתואר ומראה פניהם', באופן שיבחינו הכל שאברהם הוליד את יצחק.

אמנם לפי שהיה מידתו ובחינת נפשו ודרך עבודתו של יצחק שונה משל אברהם, כי אברהם היה דרך עבודתו במדת

מדרך הרשע לסלף התורה כפי רצונו כדי לעבור על התורה בפרהסיא

ויגדלו הנערים ויהי עשו וגו'. פירש"י כל זמן שהיו קטנים לא היו נכרים במעשיהם וכו', כיון שנעשו בני י"ג שנה, זה פירש לבית מדרשות וזה פירש לע"ז ע"כ. ובמדרש (בר"ד פר' סג יד) אמרו כל י"ג שנה 'שניהם הולכים לבית הספר' וכו' ע"כ. ולכאורה הרי מבואר בחז"ל שהיה עשו שונה ויוצא מגדר שאר נולדים, שכבר שלט בו היצר הרע בעודו במעי אמו, והיה מפרסם לצאת לע"ז, אם כן איך אחר שיצא לאויר העולם, שאז שולט היצר הרע גם בשאר הנולדים, עצבו והניחו ללכת אל בית הספר.

ואפשר לומר דהנה מדרך הרשע לסלף התורה כפי רצונו ותאוות לבבו, ומראה פנים ופירושים בתורה שלא כהלכה, להמציא היתר או חיוב מצוה על כל תועבותיו, ועל ידי זה מעיז פניו לעבור על דברי תורה בפרהסיא, כי תולה כל מעשיו המקולקלים בתורה.

ובזה יובן דבעודו במעי אמו למד עשו כל התורה מפי מלאך כמבואר בגמרא (נדה ל:), והיה מגלה פנים בתורה שלא כהלכה כדרך הרשעים, ועל ידי זה העיז פניו לעבור על התורה בפרהסיא, והיה מפרסם לצאת לעבודה זרה. אמנם אחר שיצא לאויר העולם, דבא מלאך וסוטר על פיו ושכח כל התורה (עיי' שם), ולא היה יכול לגלות פנים שלא כהלכה, לא העיז פניו לעבור בפרהסיא, ולא היו נכרין מעשיו. ואפילו אחרי ה"ג שנים מרד רק בצנעה (עיי' בעה"ת בשם הירושלמי), עד היותו בן ט"ו שנה. אמנם כיון שנעשה בן ט"ו, שאמרו ז"ל (אבות ספ"ה) בן ט"ו לגמרא, והיינו פירושי המשנה וטעמיה (כי עדין לא היה הגמרא אז מסודרת וערוכה עד ימי רב אשי), התחיל לדמות מילתא למילתא, ולחפש אחר סברות בדויות, ולגלות פנים בתורה שלא כהלכה, על כן העיז פניו אז, ומרד בפרהסיא וא"ש. (דף תרד:)

*

הרשעים רודפים בכל כוחם להחליש גבולי הקדושה ולהשפילו

ויגדל האיש וגו' עד כי גדל מאד. פירש"י שהיו אומרים זבל פרדותיו של יצחק, ולא כספו וזהבו של אבימלך ע"כ. ולכאורה נראה דבר זה כרחוק מהמציאות, שזבל פרדותיו שהוא דבר פחות הערך, ישוה בערכו יותר מכספו וזהבו של אבימלך. והיפה תואר פירש שעל דרך הגוזמא אמרו כן. אבל לאיזה צורך ירמוז הכתוב על גוזמאותיהם. והיותר קשה ממה שמבואר בגמרא (חולין ז:): חומר האיסור להחזיק פרידות, והרי האבות קיימו כל התורה, אף תקנות וחומרות שעתידים חז"ל להוסיף, ואיך יתכן שהיה ליצחק כל כך פרידות בביתו.

ואפשר לומר דהנה הרשעים כשרואין שגבול הקדושה מתגדל ומתרחב, משתדלים בכל אופן להקטין השפעתו בעיני הבריות, להשפיל כח הקדושה, ולהחלישו בכל מה דאפשר, על כן מפרסמים דברי שקרים וכזבים, ואפילו מה שהוא רחוק מן המציאות, בחשבם אולי ימצאו מי שיאמין לדבריהם. וכמו כן ביצחק שגדל מאוד ויקנאו בו פלישתים, ועל כן פרסמו עליו דברי שקר וגוזמאות, כדי להגדיל הקנאה עליו, ועל ידי זה יתמעט השפעתו. ומדויק לשון רש"י 'שהיו אומרים' זבל פרדותיו וכו', ולא שהיה האמת כן, כי באמת לא היו לו פרידות כלל.

ואפשר שלטעם זה סיפר הכתוב דברי גוזמאותיהם, כדי שנדע דרך הרשעים, איך שרודפים בכל כוחם להחליש גבולי הקדושה, והעצה היותר טובה לעזוב מקומם וחבורתם, כדרך שעשה יצחק אבינו כמו שכתוב 'וילך משם' יצחק וא"ש.

(דף תקעג:)

*

יצחק אבינו המשיך הברכה ממקור הברכות והקב"ה היה המברך

ויתן לך האלקים וגו'. הקשה האבן עזרא מה תועלת יש בברכות, אחרי שהיה מחשבתו על עשיו, הלא הכל הולך אחר הכוונה, ואיך יועילו ליעקב.

ואפשר לומר דהנה איתא במדרש (במד"ר נשא פ"א) שאמרו ישראל לפני הקב"ה, לכהנים אתה אומר שיברכו אותנו, אין לנו צריכים אלא לברכתך, אמר להם הקב"ה, אף על פי שאמרתי לכהנים שיברכו אתכם, עמהם אני עומד ומברך אתכם ע"כ. מבואר מזה שהכהנים ממשיכים את הברכה במצות הבו"ת, אבל השי"ת בעצמו הוא המברך, ומפיו לנו מתברכים. ואם זה בכהנים פשוטים, שיש בכוחם להמשיך את הברכה העליונה על ידי אמירתם, מכל שכן ביצחק אבינו, שעל ידי ברכתו היה ממשיך ומעורר הברכה העליונה ממקור הברכות, והקב"ה בעצמו היה המברך, אלא שהיה צורך לעשות אתערותא דלתתא, וזה נעשה על ידי יצחק אבינו, שעל ידי הסעודה המשיך השראת השכינה והרצון אלקי, לברך את בניו.

ובזה יובן איך הועיל הברכות ליעקב, דכיון שהקב"ה בעצמו היה המברך, ולפניו יתברך היה גלוי וידוע למי מברך, וספיקא קמי שמיא ליכא, נמצא שהיה כוונת המברך ליעקב וא"ש. (דף תקנ:)

*

ותן חלקינו בתורתך

דרשת מורינו הגה"צ ראש ישיבתינו שליט"א

בבולל 'תורתם קבע' שע"י ק"ק סערעט וויזשניץ – חיפה יע"א

פרשת חיי שרה תשפ"ג לפ"ק

ס'איז נישטא נאך אזא שיינע זאך, מ'רעדט שוין נישט פאר זיך אז מ'לערנט הלכות שבת, מ'האלט סי' ש"מ, מ'קוקט אריין אין אנלי טל ברענגט ער אין די הקדמה ער האט געמאכט א ספר אויף הלכות שבת, ווייל אזוי ווי שבת איז שקולה כנגד כל המצוות, די זעלבע זאך, נישט נאר ווען מ'איז מקיים הלכות שבת, נאר ווען מ'לערנט הלכות שבת איז עס אויך שקולה כנגד כל המצוות.

בלימוד התורה יש כל סגולות

דער תפארת שלמה זאגט אין די תורות אויף שמחת תורה, פארוואס די הייליגע טעג הייבט זיך אן מיט ראש השנה יום הקדוש און סוכות, און נאכדעם קומט שמחת תורה, פארוואס קומט שמחת תורה נאך אלע ימים טובים. זאגט דער תפארת שלמה זייער א הייליגע געדאנק, ראש השנה איז דא א מצוה פון תקיעת שופר, אויסער וואס איז דא א מצוה פון תקיעת שופר, האט יעדע מצוה מיט זיך סגולת המצוה אויך, אזוי ווי מ'זאגט ביים לייגן תפילין יעדן טאג, ומשפע מצות תפילין יתמשך עלי להיות לי חיים ארוכים ושפע קודש, ראש השנה מ'איז מבלבל דעם שטן, ד' מינים אין סוכות מ'האלט אפ רוחות רעות, יום כיפור איז עיצומו של יום איז מכפר, מ'טוט תשובה, זאגט דער תפארת שלמה, עס שטייט ותלמוד תורה כנגד כולם, ווייל דאס פארשטייט יעדער איינער אז נעמען א לולב און מאכן נענועים נאך סוכות איז נישט קיין שום מצוה, מ'מאכט נענועים און ס'איז גארנישט, אבער ווען א איד וועט לערנען מס' סוכה צי ראש השנה אדער יומא, ער וועט לערנען מסכת ראש השנה, מסכת יומא, איז אלעס סגולות המצוה פון ראש השנה, אלע סגולות המצוה פון יומא פון יום הקדוש, אלע סגולות המצוה וואס די סוכה און די נענועים טון, דאס וועט ער האבן א גאנץ יאר, ווען נישט וואלט נישט געווען ותלמוד תורה כנגד כולם, זאגסט אז תורה איז די גרעסטע זאך ווי אלעס, יעדע מצוה האט דאך סגולת המצוה, אלא מוא, ווען מ'לערנט תורה האט דאס אלע סגולות המצוה וואס די מצוה האט.

לאחר שהאריך בד"ת על פרשת השבוע כמעלת לימוד התורה... מ'האט געבעטן זאגן דא אפאר ווערטער, האב איך געפרעגט וואס טוט זיך דא, האט מען אראפגעלייגט אז ס'זיצן דא הונדערט אידן יעדן טאג און מ'לערנט, פרעג איך ווי אלט זענען די אידן? איז די ענטפער געווען, ס'איז דא ב"ה אידן וואס זענען זיידע'ס און עלטער זיידע'ס, און ס'איז דא יונגעלייט אויך וואס זיי ארבעטן שווער, וואס זיי קומען פינף אזויגער לערנען, נישט נאר מ'קומט לערנען, נאר מ'מאכט אויך בחינות, נישט נאר מ'מאכט בחינות, נאר מ'האט זיך אויך פארהערט הלכות מוקצה, מ'איז געגאנגען צו א רב זיך פארהערן, ווי אזוי האט אויסגעזען די פארהער, עלטערע אידן מיט ווייסע בערד זענען געגאנגען און מ'האט זיך פארהערט.

בחורים וזקנים יחדיו

כ'האב געטראכט ס'איז דא א ייטב לב די וואך, ער זאגט די גמרא זאגט אין בבא קמא (דף צ"ג:) מטבע של אברהם אבינו בחור ובתולה מצד זה, זקן וזקנה מצד אחר, זאגט דער ייטב לב וואס איז דאס איז טייטש, געווענליך א יונגער מענטש, א בחור'ל, דינט דעם אויבערשטען מיט כח, ער האט כח, אבער די הבנה איז אים נישט שטארק, און א עלטערער מענטש, כוחות האט ער נישט, אבער די הבנה איז אים שטארק. אברהם אבינו האט געטון כל ימיו ביידע, מטבע של אברהם אבינו איז געווען בחור ובתולה מצד זה, און ס'איז געווען זקן וזקנה מצד אחר, ער האט יונגערהייט געדינט דעם אויבערשטען מיט פרישע כוחות אבער מיט א הבנה ווי א זקן, און די זעלבע זאך אלס זקן אויף די עלטער האט ער געדינט דעם אויבערשטען אזוי ווי א בחור.

אין די בולל איז דא ב"ה ביידע כוחות, ס'איז בחור ובתולה מצד זה, און זקן וזקנה מצד זה, מ'קומט און מ'לערנט און מ'פארהערט זיך.

שקולה לימוד הל' שבת ככל המצוות

בלימוד הל' שבת יש כל הפגולות של שבת

קומט אוים ווען מ'לערנט הלכות שבת א גאנצע וואך, איז מייטש אלע השפעות, נחלה בלי מצרים (שבת קיח.), נותנין לו משאלות לבו (שם עמוד ב), אלע מימרות וואס שטייט אין די גמרא אויף שמירת שבת, אז מ'לערנט א גאנצע וואך הלכות שבת איז דאס דא א גאנצע וואך, איז נישט נאר וואס מ'קומט לערנען הלכות, די השפעה און די פגולות המצוה איז אויך דא א גאנצע וואך.

אויסער דעם, דער אויבערשטער העלפט, מ'זאגט מ'איז דא עלטער זידע'ס וואס לערנען דא, מ'לערנט הלכות שבת, מ'קומט א שבת'דיגע פעודה, מ'איז דא וואס צו רעדן מיט די קינדער, וואס צו רעדן מיט א אייניקל. אוודאי אז מ'לערנט הלכות שבת, דער יערות דבש זאגט אז לא ימלט אז ווען מ'לערנט נישט הלכות שבת זאל מען נישט נכשל ווערן אין הלכות שבת, און דאס ווייסט מען נאר נאך וואס מ'האט געלערנט, ווילאנג מ'האט נישט געלערנט איז מען א וואוילער איד, מ'פאלט אים נישט איין וואס ער טוט.

מעלת לימוד הל' שבת לשמור לעשות ולקיים

דער אור החיים הק' מייטשט ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת, וואס איז מייטש לעשות, שבת איז דאך נישט טון, זאגט ער, יעדע מינוט אין שבת ביסטו מקיים מצות שבת, איך מעג נישט אנצידן א ליכט, איך מעג נישט לייגן אויפן פייער, יעדע מינוט פון נישט טון אין שבת ביסטו דעמאלטס מקיים א מצוה.

אז מ'לערנט סי' ש"מ, און מ'קומט א קינד און מען זאגט אים ווי אזוי מ'מעג עסן א שטיקל מזונות, מ'מעג אראפנעמען די אותיות, מ'דארף ארום שניידן די אותיות, צי סתם א קיכל וואס האט די אותיות פון אונטן מעג איך יא עסן, ווי אזוי מ'מעג מען עפענען א שטאפער, א פלעשל שטאפער מיט אותיות צי אן אותיות, א רפואה וואס מ'דארף ארויסנעמען אין שבת, ווי אזוי שניידן. איך מעג צוקלעבן צוויי זאכן, איך טאר נישט קלעבן, און איך מעג רייסן, סי' ש"מ איז דאך יעדע סעיף עפעס אנדערש, און ווי שייך איז ווען א טאטע זאגט פאר א קינד קוק וואספארא הלכות מ'איז מיר די וואך נתחדש געווארן דא אין כולל.

ולמדתם אותם את בניכם

איך רעדט שוין נישט די שיינקייט אז א טאטע רעדט מיט א קינד אין לערנען, נישטא שענער ווי דעם, ואת והב בסופה ווי די גמרא זאגט (קידושין ל): אבער ווי קוקט ארויף

דאס קינד אויף א זיידן, אז ער לערנט, ער ווייסט מ'איז שבת, ער גייט אהיים און ווערט געוואר זאכן, א קינד לערנט דאך וואס מ'לערנט מיט אים אין חדר און אין ישיבת, ער קומט דאך נישט אן צו די הלכות, און אז מ'לערנט וויפיל געבט דאס צו פאר א קינד, וויפיל איז דאס דעם קינד מהייב, מ'זוייזט אים ווי אזוי מ'דארף אויסזעהן, און ער טראכט ווי אזוי וועל איך אויסזען ווען איך וועל זיין אויף די עלטער, אז מ'רעדט אין לערנען און מ'רעדט הלכות, און מ'ווערן נתחדש הלכות, מ'ווערט דאך כסדר נייע זאכן וואס איז היינט אנדערש ווי מ'איז געווען אמאל, צי וועלכע סעיף מ'קען עס צושטעלן, וויפיל געבט עס צו אז מ'לערנט הלכות שבת.

אינם כבוש כי לומדים יראתך

מיינ זיידע ז"ל דער ברוך משה האט אמאל געזאגט ביי די הקפות, הושענא כבושה בגולה לומדת יראתך, שטייט אין ייטב פנים (מאמר שוואגים הושענא) וואס איז מייטש כבושה בגולה לומדת יראתך, האט ער געזאגט אזוי כבוש איז כמבושל (פסחים ע"ג), א מענטש נעמט א מאכל און ווייט עס באקומט עס א אנדערן טעם, זאגט ער כבושה בגולה אונז זענען מיר אזוי לאנג אין גלות, איז פארוואס פארלירן מיר נישט דעם טעם, ווייל מ'איז לומדת יראתך, אונז לערנען מיר נאך, מ'רעדט פון יראת שמים, וועגן דעם פארלירט מען נישט דעם טעם, און עס ווערט נישט כבוש כמבושל, אזוי שטייט אין ייטב פנים.

האט דער זיידע צוגעלייגט, פארוואס טאקע נישט, אונז זענען אזוי לאנג אין גלות, און מ'דרייט זיך ווי אזוי איז טאקע נישט פג טעמו, אידישע קינדער קענען זיך האלטן ערליך. נאר אין יורה דעה איז דא א הלכה אז כבוש ביי א קאלטע זאך, פיר און צוואנציג שעה איז כבוש, אז מ'איז כבוש א מעת לעת דעמאלט גייט ארויס די טעם און גייט אריין די טעם, אויב מ'נעמט עס ארויס אפילו אויף א מינוט און נאכדעם לייגט מען עס צוריק, ווייל מ'האט זיך נישט געוויקט פיר און צוואנציג שעה ווערט עס נישט נאכר איז נישטא קיין כבוש.

זאגט דער זיידע ז"ל אזוי, א גאנצן טאג איז מען טרוד על המחיה ועל הכלכלה, מ'לויפט ארויס צו די ארבעט, מ'דרייט זיך אין גאס, אבער אויב מ'קומט יעדן טאג לערנען, איז מייטש יעדע מעת לעת איז ער מקפיד ער זאל אריינקומען אין ביהמ"ד לערנען, איז פשט איך נעם מיך ארויס פון די גאס, איך בין נישט כבוש, איך דריי מיר טאקע אין די גאס, אבער איך ציה זיך ארויס פון דעם, דאס הייבט זיך אן יעדן טאג פון פריש, אזוי לא פג

פינף אזייגער און איך דארף גיין אין ביהמ"ד, נישט נאר די שעה צי צוויי שעה וואס ער איז אין ביהמ"ד, נאר די גאנצע טאג איז אים אנדערש, די קאפ איז אים אין ביהמ"ד. ס'איז נאר אס'פגע' בך מנוול זה, ווייל דער וואס ס'קומט און איז קובע עתים לתורה איז א אנדערער מענטש, ער איז א תורה'דיגער איד, נישט יעדער קען זיין א גאנצן טאג אין כותלי ביהמ"ד, אבער וואו ער געפינט זיך איז ער א איד וואס ער לערנט תורה.

אש התורה נשאר לעולם

ס'איז געווען היינט דעם בעלזער'ס רב יארצייט, הגה"ק רבי ישכר בער זי"ע, ער טייטשט (במדבר כא, כה) כי אש יצאה מחשבון להבה מקרית סיחון, שטייט אין סוף פרשת חוקת, זאגט דער תרגום יונתן וואס איז טייטש קרית סיחון, דקריין ומשיחין באורייתא, האט דער בעלזער רב געזאגט יעדער איד מאכט א חשבון הנפש, יעדער איד ווי אזוי ער זאל זיין, איינמאל א וואך, צי איינמאל א טאג, יעדער איד מאכט א חשבון הנפש, ער טראכט וואו האלט ער, ווי אזוי זען אויס מיינע מצות, אין לך אדם שאין לו שעה, אבער עס איז א גרויסער חילוק, דער וואס לערנט נישט קיין תורה און ער האט נישט קיין שייכות מיט די תורה, איז פינף פייער אויף א מינוט, ס'בלייבט אויף א מינוט, נאכדעם גייט עס אוועק, אנדערשט איז דער וואס לערנט תורה און ער מאכט א חשבון הנפש מיט תורה צוזאמען, דאס בלייבט ביי אים אויף אסאך אסאך א לענגערע צייט. טייטש ער כי אש יצאה מחשבון, פון יעדע חשבון גייט ארויס א קליינע אש, אבער להבה, ווען קומט ארויס א גרויסע פייער, מקרית סיחון, פון די וואס זענען משיחין באורייתא, דער וואס האט א שייכות און ער רעדט אין תורה, זיין חשבון הנפש איז א זאך וואס בלייבט אויף אייביג.

הדברי חיים נתגלה למהרי"ד מבעלזא להסביר לו פשט בתרם'

אשריכם, וואויל איז פאר די אידן, וואויל איז פאר די מגידי שיעור, וואויל פאר די חברותות וואס קומען דא לערנען, אוודאי מ'קומט דא יעדן טאג און מ'איז זיך מייגע בתורה. – אז מ'רעדט פון יגיעת התורה, כ'האב דערמאנט דעם בעלזער רבי'ס יארצייט, דער בעלזער רב איז געווען א פעטער פאר רבי ישעילע משחויב'ער, רבי ישעי' משחויב'ער איז געווען א איידעם ביי רבי יחיאל קירלאוויצער, און זיין שוויגער איז געווען א שוועסטער מיטן בעלזער רב רבי ישכר בער. רבי ישעילע האט

טעמו. איז ווייסט פארוואס ס'איז כבושה בגולה, איך בין אין גלות, און איך האב נישט פארלוירן דעם טעם, ווייל ס'איז לומדת יראתך, יעדן טאג גיי איך לערנען תורה, דאס העלפט מיר אויף יראת שמים, ווייל איך האב א שיעור יעדן טאג, וועגן דעם איז נישט פג טעמו אפילו ווען ער איז כבוש בגולה.

העוסק בתורה בכל יום מנצח בוודאי את היצה"ר

דער ר"ר יונתן פרעגט א סתירה, די גמרא זאגט אין ברכות (דף ה.) לעולם ירגזו אדם יצר טוב על יצר הרע, נצחו מוטב ואם לאו יעסוק בתורה, אם לאו יקרא קריאת שמע, אם לאו יזכיר לו יום המיתה, די גמרא זאגט דאך אין קידושין (דף ל:) אם פגע לך מנוול זה משכחו לבית המדרש, אם אבן הוא נימות, אם ברזל הוא מתפוצץ, וועט ער צוגיין, פרעגט ער, דא זאגסטו לעולם ירגזו אדם יצר טוב על יצר הרע נצחו מוטב ואם לאו יעסוק בתורה ואם לאו יזכיר לו יום המיתה, און דא זאגט ער משכחו לבית המדרש אם אבן הוא נימות, ער וועט דיר גלייך אפלאזן, און דא זאגסטו ס'איז נישט אזוי, נצחו מוטב, תורה, נאכדעם די עצה פון קריאת שמע, און אויב נישט דעמאלט יזכיר לו יום המיתה, וואס איז פשט.

זאגט דער ר"ר יונתן מ'רעדט פון צוויי סארט מענטשן, מ'רעדט פון א איד וואס האט שייכות מיט די תורה, א איד וואס לערנט תורה איז נישט דעם יצר הרע'ס חבר, בראתי יצר הרע בראתי תורה תבלין (קידושין שם) ער איז נישט זיין חבר, אבער א מענטש האט דאך א יצר הרע, איז אויב דער יצר הרע קומט צו דיר, דעמאלט גיי לערנען, משכחו לבית המדרש, איז זיכער אז ער וועט דיר אפלאזן. דער וואס האט נישט קיין שייכות מיט די תורה, דער האט א שמענדיגע מלחמה, לעולם ירגזו יצר טוב על יצר הרע, דו גייסט זיך א גאנצן טאג קריגן מיט אים, ווייל דו לערנסט נישט קיין תורה, וועגן דעם יזכיר לו יום המיתה צי קריאת שמע, דו האסט א שמענדיגע מלחמה, אבער אס'פגע בך מנוול זה, איז א איד וואס לערנט תורה, וואס איז נישט א חבר פון דעם יצר הרע, ס'איז פגע בך, ער האט דיר באגעגענט, קום אין ביהמ"ד אריין וועסטו זען אז ער וועט דיר אפלאזן.

הישבתי דרכי ואשיבה אל עדותיך

א איד וואס איז קובע עתים לתורה, נישט שפעט בינאכט, נאר אינמיטן טאג פינף אזייגער גייט ער לערנען, איז אפילו ווען ער איז ביי די ארבעט איז ער טרוד די קאפ איז אים ביי די גמרא, ס'זוערט שוין באלד

און נאכדעם איז די צווייטע שבת ווי ס'דארף צו זיין, אלעס איז איין קייט פון תורה, פון קדושה, פון ערליכקייט.

זאל דער אויבערשטער העלפן, די אלע אידן דא זאלן זוכה זיין ללמוד וללמד מתוך נחת ושמחה והרחבת הדעת, די עלטערע אידן, און די יונגעלייט.

בנערינו ובזקנינו נלך

ס'איז א גרויסע זאך אז יונגעלייט לערנען מיט עלטערע אידן, דאס איז זייער גוט, סיי די עלטערע אידן האלטן זיך פריש ווייל מ'זיצט מיט יונגע צוזאמען, און סיי די יונגע לערנען זיך אויס אביסל דרך ארץ ווייל זיי זיצן מיט עלטערע אידן, איך האב געהערט אמאל זייער א שארף ווארט, אין ניו יארק האט געוואוינט דער וואודיסלאווער רב, ער איז געווען א תלמיד פון רבי מאיר שפירא, ער איז געווען א געלונגענער מענטש און א קלוגער איד, האט ער אמאל געזאגט, מ'האט צומיילט בתי מדרשים, מ'דארף מאכן 'אברכים' שולן, די יונגעלייט האבן געזאגט איך קען נישט דאווענען מיט עלטערע אידן, מ'דארף דאווענען עקסטרע, האט ער געזאגט אויף דעם זייער שארף, ווער איז דער ערשטער וואס האט געמיילט יונג מיט אלט, דאס איז געווען ביי די קריג, די דייטשן ימ"ש, דארט איז געווען דער ערשטער וואס האט אפגעמיילט נעבעך רעכטס און לינקס, ביז דעמאלט אין יעדע בית מדרש'ל אין יעדע דארף האט מען געדאוונט די עלטערע מיט די יונגערע, אזוי קומט א בית המדרש, דער יונגערער לערנט זיך פון דעם עלטערן, און דער עלטערער ווערט אביסל יונג די קינדער דרייען זיך, אזוי האט כלל ישראל א צורה. פרעה האט געזאגט מי ומי ההולכים, דאס גייט נישט צוזאמען, האט משה רבינו געזאגט בנערינו ובזקנינו נלך, ס'גייט זייער שיין צוזאמען, בנערינו ובזקנינו נלך דעמאלטס כי חג ה' לנו. אז די עלטערע לערנען מיט יונגערע דאס איז משפיע אפילו פאר זיך אויף שפעטער, ווי נישט, די עלטערע אידן האבן דאך מער געהערט, געזען די פריערדיגע צדיקים, די פריערדיגע דורות, אז מ'זיצט צוזאמען הערט מען עפעס, ס'גייט זייער אסאך צו.

און אוודאי תורה דרבים באקומט מען שכר אויף די וועלט, און די עיקר שכר איז שמור לעולם הבא, דער אויבערשטער זאל העלפן מ'זאל זוכה זיין צו לערנען, און אלע השפעות פון די תורה, אלע השפעות פון הלכות שבת, ביז דער אויבערשטער וועט העלפן אין זכות פון שבת וועט מען זוכה זיין צו אקעגן גיין דעם גואל צדק במהרה בימינו אמן.

געוואוינט אלס יונגערמאן אין בעלזא, און פארטאגס האט דער בעלזער רב געלערנט מיט רבי ישעי'לע, בעלזער רב איז עלטער געווען פון רבי ישעי'לע, איז יעדן טאג געווען די סדר אז רבי ישעי'לע איז געקומען לערנען צום בעלזער רב, איין טאג איז געווען פארקערט דער בעלזער רב איז געקומען צו רבי ישעי'לע אין שטוב, ער האט געוואוינט דארט נישט ווייט, האט רבי ישעי'לע געפרעגט וואס איז היינט אנדערש ווי יעדן טאג, האט ער געזאגט, אונז האבן נעכטן געלערנט און זיך געפלאגט אויף א תוספות, ס'איז געווען סוף טאג וועט מען שוין מארגן זען, מ'האט געענדיגט אז מ'זועט שוין מארגן זען.

דער בעלזער רב רבי ישכר בער - אזוי האט ער געזאגט - האט געזען דעם צאנזער רב אין חלום, דער צאנזער רב איז צו אים געקומען און געזאגט פשט אין דעם תוספות, האט אים בעלזער רב געזאגט אז איך האב געהאט די נאכט דיין טאטן ביי מיר, לכבודו בין איך געקומען צו דיר. האט רבי ישעי'לע געזאגט באמת מיין טאטע וואלט געקענט קומען צו מיר, וואס איז ער צו דיר געקומען, ווייל דו האסט זיך געפלאגט אויפן תוספות, האט ער דיר געוואלט ווייזן די חשיבות אז מ'פלאגט זיך אויף א תוספות.

ע"י הלימוד יודעים מה לשאול

אז מ'קומט לערנען, איז דער וואס ס'קומט יעדן טאג איז דאס מיט א יגיעה, אינמיטן טאג אז מ'קען אלעס איבערלאזן, דאס אליינס איז א יגיעה אז ער קומט לערנען, דאס איז ווען ער קומט אין ביהמ"ד, און ווען ער איז שוין אין ביהמ"ד איז ער זיך מייגע אין תורה, ער לערנט טור בית יוסף און משנה ברורה, נישט מ'הערט א שיעור אויף אפאר מינוט, מ'הערט אזוי הלכה למעשה, מ'קוקט נאך די גמרא, מ'קוקט נאך די ראשונים, און אזוי בלייבט עם אויף לענגער, מ'לערנט כסדר נאך הלכות, און ער ווייסט כאטש אז ס'איז א שאלה, מ'לערנט הלכות, מ'קען נישט זאגן מ'געדענקט יעדע זאך, אבער אז מ'לערנט נישט, ווייסט מען נישט וואס מ'מעג יא, וואס מ'טאר נישט, ס'איז מוקצה צי נישט מוקצה.

אזוי איז ווען מ'לערנט הל' שהיה והטמנה, דרייט מען זיך ארום דעם, איך מעג אראפנעמען פון די פייער, צי איך טאר נישט, ווי אזוי זאל איך מאכן מיין קאווע, ווי אזוי זאל איך לייגן די זאלץ, ווען מ'לערנט נישט, כאפט מען נישט וואס מ'טוט. אז מ'לערנט הלכות שבת, ווען ס'קומט שבת, מ'לעבט א גאנצן צייט, און אז די שבת איז ווי ס'דארף צו זיין, איז די וואכן טעג ווי ס'דארף צו זיין,

איש תם כמו שאמר ויהי עשו, וכן אמר הכתוב (בראשית ד, ב) "ויהי הבל רועה צאן וקין היה עובד אדמה", אבל הזכיר הויה בעשו כי כן היה שמו תמיד מיום הולדו לא נשתנה כלל, אבל שמו של יעקב נשתנה אחר כך בשם ישראל, ומזה לא הזכיר בו לשון הויה, שאין עקר הויה בשם יעקב כי אם בשם ישראל, וכענין שאמר לו ה' יתברך, (בראשית לה, י) "כי אם ישראל יהיה שמך".

מדוע באתם אלי ואתם שנאתם אתי ותשלחוני מאתכם.
הזכיר להם ג' ענינים האחד "מדוע באתם אלי" מגרר לבאר שבע שאני בו עתה, השני, "ואתם שנאתם אותי" להצלחתי ולרוב המקנה אשר לי, הג' "ותשלחוני מאתכם" כלומר מגרר שהייתי מתישב שם, שאמרתם לי, לך מעמנו. והשיבו על שלשתם, אתה

אומר מדוע באתם אלי, ראו ראינו כי היה ה' עמך, כלומר "ראה" בזריעה, "ראינו" בבארות, בכל פעולותיך ראינו הצלחתך, ונאמר תהי נא אלה בינותינו בינינו ובינך, התרגום מפרש: מומתא דהות ביה אבהתנא תתקיים, שאתה אומר, ואתם שנאתם אותי, ח"ו, אם תעשה עמנו רעה וגו', ומה אתה אומר, ותשלחוני מאתכם, ונשלחך בשלום, ואם כן מה תרעומות יש לך עלינו, א"ת, שמא בארץ גרר היית מצליח ולא כן בשאר ארצות ובשאר מקומות, אתה עתה ברוך ה', הלא אתה עתה בבאר שבע ברוך ה', ובכל מקום ההצלחה תבא לקראתך.

ויעתר יצחק לה' לנבחה אשתו בי עקרה הוא ויעתר לו ה'.

היה ראוי להקדים ולומר, ותהי רבקה עקרה ואח"כ ויעתר יצחק לה' כי עקרה היא, ומה שהקדים התפלה יתכן לומר שהקדים העיקר, ולמדנו שאין הכונה שתהיה העקרות סבת התפלה שא"כ הסבה עיקר והתפלה טפל לה, אבל הכונה לשון הכתוב כי התפלה סבת העקרות, ולומר לך שלא נתעקרה אלא כדי שיתפללו שניהם על הדבר, לפיכך הקדים התפלה שהיא העיקר והסבה הראשונה שבשבילה בא העקרות לרבקה אמנו. וזהו שדרשו ז"ל: (שיר השירים רבה ב, לד) מפני מה נתעקרו האמהות, מפני שהקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים. ומכאן יש ללמוד עוד כח התפלה שהיא גדולה מאד ואפילו לשנות הטבע. ומטעם

זה הזכיר לשון "ויעתר" ולא אמר ויתפלל או ויצעק, ושאר הלשונות, כי הוא מלשון עתר, הוא שאמרו בפ"ק דסוכה, למה נמשלה תפלתן של צדיקים לעתר, מה עתר זה מהפך הגורן הזה ממקום למקום, כך תפלתן של צדיקים מהפכת דעתו של הקב"ה ממדת אכזריות למדת רחמנות. באורו, מה העתר מהפך את התבואה ממטה למעלה, ואח"כ מפלת ממעלה למטה, כך הצדיק בתפלתו מחשבתו משוטטת ועולה ממטה למעלה ואח"כ ממשיך ומוריד השפע ממעלה למטה.

ויעקב איש תם ישב אהלים.

היה ראוי לומר, ויעקב היה

מתוך דברי ההקדמה לפרשת השבוע

עטרת זקנים בני בנים ותפארת בנים אבותם (משלי יז, ו)

שלמה ע"ה הודיענו בכתוב הזה לפי פשוטו, שהבנים הם עטרה וכבוד לאבות, שמצינו באברהם שנתעטר בו תרח אביו, זהו "עטרת זקנים בני בנים" אבל האבות הם תפארת לבנים, כי כשהאבות צדיקים והבנים מתפארים באבותם זה להם לכבוד ולתפארת, ועל זה אמר "תפארת" ולא אמר עטרת, שהרי עטרה גדולה מתפארת לפי הפשוט ושבח גדול יותר, ואימתי האבות תפארת לבנים, כשהבנים עושים מעשה אבותיהם, אותה שעה הם להם לתפארת, אבל אם אין אוחזים מעשה אבותיהם בידיהם אין הדבר להם לתפארת, כי אם לבושת וגם לחרפה וחסרון גדול, כענף המכחש את השורש. ובמדרש עטרת זקנים בני בנים, הצדיקים מתעטרים בבניהם, זה אברהם שנתעטר בזכות יעקב בן בנו, כשהשליכו נמרוד לכבשן האש והצילו הקב"ה בזכות יעקב בן בנו, הדא הוא דכתיב, "לכן כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם", פדאו מן הכבשן, הרי האבות שנתעטרו בבניהם. הבנים מתעטרים באבותם, בשעה שיצא יעקב מלבן, ודף אחריו, נגלה עליו הקב"ה בדרך אמר, השמר לך מדבר עם יעקב וגו', כיון שבאו להתוכח בהר, א"ל "לולי אלהי אברהם ופחד יצחק היה לי", הרי שנתעטרו הבנים בזכות האבות, שלא נשלמה כוונת לבן הרשע להרשיע ליעקב, וכן בזכות האבות לא נשלמה גזרת פרעה שגזר, כל הבן הילוד היאורה וגו', ונהפך עליו, "מרכבות פרעה וחילו ירה בים", וכן בזכות האבות לא נשלמה כוונת המן שבקש, להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים, והקב"ה הפך את עצתו ונתהפך עליו, שנאמר, "ונהפוך הוא", וכן בלעם בקש לקלל את כל ישראל ונהפך עליו, שכתוב, "ויהפוך ה' אלהיך לך את הקללה לברכה", וזהו שאמר הנביא: "כל כלי יוצר עליך לא יצלח", וכן מצינו באברהם שנתעטר ביצחק בנו ויצחק נתעטר באברהם אביו, לפי שהיו ליצני הדור אומרים מאבימלך נתעברה שרה ויצחק בן אבימלך הוא, לכן הוצרכה תורה להעיד שאברהם הוליד את יצחק.

אבותינו יצחק יעקב וישראל

שבת התאחדות והתחזקות

מב"ק
מל' ו' צא
תשפ"ג

תלמי
ילדי
התכר

רח"ק - כי"ק

במיד ערשיק פרו ויצא לסדר ויפגע במקום השפיע

מידורו של שבת קודש!

להלן סדר שבת התאחדות והתחזקות לכלל ילדי תשב"ר מכתה ג'

תפילת מנוחה וקבלת שבת
- באולם בני ברק -
רח' קדושת יוסף 7 שיכון קרית יואל

אמירת שיר השירים
בנעימה כבבל ערשיק
בזמן הדלקת הנרות בחיבל קליין

זמן תפילת מנוחה 40 מינוט אחרי זמן הדלק"ג
בתפילת מנוחה יקבלו את הכרטיס הראשון מהמכשע להג' השבת התאחדות

אחרי תפילת מנוחה
ישא דברים נפלאים פה מסיק מרגליות
והרה"ר **יואל שווארץ** שליט"א
בנשא שתיקה יפה בתפילה ובמעלת מדות טובות וישרות בין אדם לחבירו

אחרי תפילת עשיית נקמה לבית מדרשינו זיכ"ל קליין
ללמוד ביסודות אבות הוי"ו
והמנהל והמנהלית בחדר
יקבלו כרטיס השבת מהמכשע להג' השבת התאחדות

יום שבת יום חרות
לפני יום כ"א כסלו
יום שבת השבת אביר חיים ר"ק
בשיר יחד במסגרת שירי היראה על חתמי חסד

אמירת תהילים שבת בבוקר בשעה 7:30 באולם בני ברק הג"ש
היידן קסיס בתפילה תפילה יקבלו כרטיס שלישי מהמכשע להג' שבת התאחדות וקבלו כרטיס רביעי חתמי חסד להג' השבת התאחדות

לאחר התפילה התקיים קידושא רבה במוני מטעמים
מטעם הכללים והחיים על המכשע על הר"ר יהודה אקער הי"ד וילד התשובה

- על פעודת מלווה מלכה תבוא מודעה מיוחדת -

בחסות שבתא ט"א
הנהלת מפי עוללים

מקרא ואגדה

סיפורי קודש באהלי צדיקים פנינים יקרים מלאים זיו מפיקים
משלים נפלאים על סדר הפסוקים

ויעקב איש תם יושב אהלים

פעם אחד בא לפני הרה"ק מפרשיסחא זי"ע אחד מהחסידים רך בשנים, והבין שהוא וותרן מאוד עד שנותן מלבושיו לעניים, ואמר לו שלא זהו הדרך וכו', ואמר לו בשם הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע פירוש הכתוב ויעקב איש תם יושב אהלים, ופירוש רש"י תם שאינו חריף לרמות קרוי תם, והקשה הרה"ק מלובלין הא כתיב (בראשית כט), אחיו ברמאות, ותירץ שצריך האדם שיהיה אדון ואיש על המדות, ולא שיהיה בעצמו המדה, אלא צריך שיהיה המדה טובה בידו, פעם להתנהג במדה זו לשם שמים, ואם צריך לנהג בהיפוכו לשם שמים כן יעשה, וזה שאמר ויעקב איש תם שיהיה איש על מדת התמימות גם כן מתי להיות "תם", כל זה אמר בשם הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע, וסיים דבריו: "כן אתה בני, הגם שמדה טובה היא מאוד הנדיבות אבל צריך האדם להיות בעל המדה מתי להתנהג בזה". (רמתים צופים)

ויבז עשו את הבכורה

פעם אחת אמר הרה"ק מקאזמיר זי"ע, לאחד שיתפלל לפני העמוד, וסירב אותו האיש, ואמר שאינו יכול להתפלל לפני העמוד, כי לא ניסה בכאלה, אמר לו הרה"ק: הנה כתיב "ויבז עשו את הבכורה", ופירש רש"י: העיד הכתוב שביזה עבודתו של מקום, ולכאורה הדבר תימה, כי הלא אמר כדין, דכיון שיש בזה כמה אזהרות שהוא במיתה, על כן היה ירא לגשת למקום קדוש כזה, אלא אם היה חביב בעיניו, היה לו למסור את נפשו מספק, אולי יעזור לו השי"ת ויהיה ביכולתו לעמוד בזה, על כן העיד עליו הכתוב שביזה עבודתו של מקום, וכמו כן הוא בענין התפילה, עכ"ל, והבן. (דברי ישראל)

מדוע באתם אלי ואתם שנאתם אותי

היה זה בליל ב' דסוכות בעת עריכת השולחן הטהור אצל הגה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע כשנכנסו להיות נוכחים אצלו כמה אינשי דלא מעלי שהשתייכו לכת המשכילים (חזותם החיצונית עדיין לא העידה על פנימיותם, כמו אלו של היום...), והנה ראו הכל שדעתו של הרה"ק אינו נוחה עליו, בכך שהיה מתרעם על כל דבר קטן, ועוד כמה שינויים שביטאו כי קנאת ה' בוערת בו, עד שהרהיב עוז בנפשו אחד מן המקורבים, לרמז לו על הדבר, אולי מפני היות היום אושפיזא דיצחק אבינו שמדתו הוא מדת הגבורה פחד יצחק, נענה לו הרה"ק לא מצינו בתורה אצל יצחק אבינו ע"ה ביטוי למדתו מדת הגבורה, אלא פעם אחת, כשאמר לפלישתים מדוע באתם אלי ואתם שנאתם אותי, ותוך כדי דיבורו הורה בידו הקדושה והחוזה על אלו הרשעים. (שיחות קודש)

וישב יצחק ויחפור את בארות המים

בשבת חנוכה בעת שישבו על שולחנו הטהור של הרה"ק ר' נתן משידלאווצא זי"ע הרבה אנשים מחסידי הרה"ק ר' אלעזר מקאזניץ זי"ע והיה אז יום ההילולא שלו (כ"ו כסלו) אמר: בפרשת תולדות כתיב "וישב יצחק ויחפור את בארת המים", כי העיקר הוא מה שקיבל החסיד מרבו הראשון, ואז בבואו אחריו להרב השני יוכל לעורר בו את היראת שמים אשר קיבל מכבר וניתוסף בו ביתר שאת, וזאת נרמז בפסוק הזה: "וישב יצחק ויחפור את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו", הכוונה היינו שחפר את העבדות אשר חפר אברהם אביו, ועל זה כתיב "ויזרע יצחק... וימצא מאה שערים" היינו שניתוסף להם העבדות על ידי שמצא מה שחפר בה אביו וד"ל.

(זר זהב)

כשמות אשר קרא להן אביו

בליל שישי פרשת ויגש שנת תרמ"א התקיימה בבעלזא שמחת נישואיו של הרה"ק ר' יצחק ישעי' מטשחויב זי"ע בנו הצעיר של הרה"ק מצאנו זי"ע, שנשא את נכדתו של הרה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע (בת חתנו הרה"ק ר' יחיאל מקרילוביץ זי"ע), היה זה כמה שנים לאחר הסתלקות אביו הגה"ק מצאנו זי"ע וכל אחיו הקדושים באו להשתתף בשמחת החתונה, ובראשם הגה"ק משינאווא זי"ע שהוא היה המחותן מצד החתן, בכל יום משבעת ימי המשתה ערכו סעודת שבע ברכות כנהוג, למחרת החתונה בערב שבת קודש הגישו רק תבשיל אחד עם רוטב "ראסיל", כמנהג בעלזא שביום שישי ערש"ק נטלו לידיים לסעודת "ראסיל", הקפיד הרה"ק משינאווא מדוע לא נתנו דגים ומרק כנהוג בכל סעודת מצוה, התנצל הרה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע ואמר: גם אבי הרה"ק מהר"ש זי"ע נהג בסעודת שבע ברכות בערב שבת לאכול רק "ראסיל"... והוסיף: רבינו בחיי כותב בפירושו לפרשת תולדות על הפסוק "וישב יצחק ויחפור את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו ויקרא להם שמות כשמות אשר קרא להן אביו" וזה לשונו הק': ועשה כן לכבוד אביו, וממה שהתורה הודיעה זה נראה, שנחשב לו לזכות, ויש בזה התעוררות וקל וחומר, שלא ישנה אדם מדרך אבותיו, שהרי יצחק אפילו שמות הבארות שקרא אותן אביו לא רצה לשנותן, וזה ק"ו לדרכי האבות ומנהגותיהם ומוסר שלהם, ואולי מפני זה לא נשתנה שמו של יצחק כמו שמות שאר האבות, וזו מדה כנגד מדה, עכ"ל הטהור.

(באהלי צדיקים)

חלק מהוצאת הגליון נתנדב לע"ג

הרבנית הצדקנית מאוהעל

מרת ריזל בת הרה"ק רבי יוסף מדעהש ע"ה

נלב"ע ח' כסלו ת.ג.צ.ב.ה.

הונצח ע"י נכדה

הרב יששכר בער מייזליש שליט"א

אב"י מאנסי נ"י.

נערך ע"י הגאון ר' ישראל שלום נאלדבערגער שליט"א דומ"ץ

שאלה: האם יש ענין מדינא ללכת עם טלית קטן מצמר או שזה רק ממדת חסידות?

מקור הדין

א) במס' מנחות (דף ל"ט:) מובא מחלוקת בין ר"נ שסובר שמן התורה חייב בציצית רק בגד צמר או פשתים, לבין רבא שסובר שכל המינים חייבים בציצית.

הרי"ף והרמב"ם פסקו כרב נחמן שמה"ת רק צמר ופשתים חייב בציצית, ושאר המינים חייבים רק מדרבנן, אבל התוס' (שם) כתבו שרש"י ותוס' פסקו כרבא, וכן דעת הרא"ש שכל המינים חייבים בציצית.

מחלוקת המחבר והרמ"א

ב) בשו"ע או"ח (סי' ט' סעי' א) פסק המחבר: אין חייב בציצית מן התורה אלא בגד פשתים או של צמר רחלים, אבל בגדי שאר מינים אין חייבים בציצית אלא מדרבנן, וכ' ע"ז הרמ"א: וי"א דכולהו חייבין מדאורייתא, והכי הלכתא.

יישוב מנהגו של הגר"א

ג) ובס' מעשה רב מהגר"א מובא שהי' לובש ט"ק מבגד של צמר גפן, וכבר נתחבטו בזה למה לא החמיר לעשות ט"ק מצמר לצאת כל השיטות, ומהגר"ש סאלאנט זצ"ל מובא שהגר"א הלך כל היום מעוטף בטלית ותפילין, והטלית גדול הי' של צמר, אם כן קייים בזה המ"ע דאורייתא, ולכן לבש הטלית קטן משאר מינים ובזה קיים עוד מצוה דלא תסור.

ויש עוד תירוצים על מנהגו של הגר"א, והגר"ח קנייבסקי זצ"ל אמר שהחזו"א זצ"ל אמר לו שהגר"א רצה לפרסם ההלכה שאף בשאר מינים יוצאים ידי חובת ציצית, ולכן אמר החזו"א שגם הוא נוהג כך מטעם זה.

ירא שמים יקיים מצוה מן המזבחר

ד) אמנם בשו"ע הרב (ס"ד) כתב, וז"ל: ומפני שיש אומרים

שכל בגד שאינו מצמר ופשתים אינו חייב בציצית כלל מן התורה אלא מדברי סופרים, לכן הרוצה לקיים מצוה זה מן המובחר, יזהר שיהי' לו טלית גדול וטלית קטן של צמר לבן, ויטיל בהם ציצית של צמר לבן, ובזה מקיים מצות ציצית בלי שום פקפוק.

וכן כתב המשנ"ב (ס"ק ה') שירא שמים יחמיר על עצמו לחוש לדעה הראשונה (ה"ה הרי"ף והרמב"ם) ויעשה טלית של צמר, כדי שיתחייב בציצית מן התורה לכו"ע.

וכן ראיתי מביאים משו"ת אגרות משה בכמה מקומות שהאריך בחשיבות הענין, וכתב שצריך לשמור על מנהג יראי השם שמקפידים על טלית קטן מצמר דוקא, ואפי' בימי הקיץ החמיר, וגם הוא נהג כך.

סגולות המצוה כשעושה המצוה כתיקונו

ה) ע"כ למעשה, היות שמצינו שעל ידי סגולת מצות ציצית זוכה האדם להבטחות רבות, ונפרט כמה מהם, זוכה לאשה ובנים (מדרש תנחומא פ' כי תצא), וניצול מהחטא (משנ"ב סי' כ"ה סק"ה), ומכוסה ממזיקין ומלאכי החבלה (תיקוני זוהר), ומוגן מעין הרע (החיד"א), וזוכה ומקבל פני השכינה (שו"ע סי' כ"ד ס"ו). אולם כתב בס' מאסף לכל המחנות (סי' כ"ד) בשם כף החיים למהר"ח פאלג'י זצ"ל דכל הבטחות חז"ל על סגולת מצות ציצית היינו כשהטלית כתיקונו, לכן ודאי צריך כל אחד להשתדל וללבוש ציצית של צמר, שזה לכו"ע מצוה מן התורה כנ"ל.

ו) ונסיים מש"כ בס' ילקוט מנחם מהרה"ק הררמ"מ מרימנוב זי"ע באגרת קודש (איגרת א') שמאריך שם באריכות בהידור מצות ציצית, ומסיים: "אהובי ידידי איני יכול לפרט בכתב מה גורם חסרון הדקדוק במצוה זו".

סימן טוב ומזל טוב

באותות כבוד ואהבה, נסך בזאת השורה, ונשגב
בוה ברכת מזל טוב, קדם מעלת כבוד האי גברא
רבא, נחמד למטה ואהוב למעלה, בני קהילתינו
מודים לשמו בתהילה, הריף טובא ובקי, משנתו
קב ונקי, מסור בלב ונפש לעדדים רבות בשנים,
חבו ממתקים וכולו ממתקים, עומד לימינינו בכל
עת ועונה, בכל מדה ישרה ונכונה, ה"ה

חה"צ ת"י

מאיר לויפער

שליט"א

אדש"ר מעדבורגא-אראד ומתבני קהילתנו הק

לרגל השמחה שבמעוננו, רוממות א-5 בגרונו
בנישואי בתו הכלה שתחי'

ויה"ר שיזכו לרעות תענגג וטות מכל י"ה, חכות זיכוי הרבים יעמוד להם
ולזרעם אחריהם לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות
מתוך נחת והרחבה וכל טוב סלה.

כ"ד המברכים בשמחה רבה

הנהלת הקהילה

למען ידעו

ענינים נפלאים
על עניני הפרשה והמועדים מלוקטים
להרוות הצמאים

פי התעשקו עמו (כו, כ)

צדיקי הדורות סבלו מאוד במושך ימי חייהם כיצחק אבינו שבכל מקום שהלך רבו עמו ולא נתנו לכח הקדושה להתפשט עד שהרחיב לו ד' ופרינו בארץ, במאמר זה נמשיך במאמרינו משבוע שעבר לכתוב מעט מועיר על אחת מהפרשיות הסוערות שעברו על הרמח"ל בעת שנתגלו אליו גילויים גדולים מהשמים

שיסייע בעדו במלחמה זו ולדון את הנער וחבורתו כמינים ולשרוף את ספריהם באש, ודינם יהא כמסיתים וכמדיחים.

הר"י באסאן

כפי שהבאנו בשבוע שעברה שרבו הגדול של הרמח"ל היה הגאון רבי ישעיהו באסאן זצ"ל, וכשהרמח"ל ראה את הסערה שהקים עליו הר"מ חגיז פנה אל רבו במכתבו שיסייע בעדו, וביטויים קשים כתב נגד הר"מ חגיז, ובתגובה עונה לו רבו הר"י באסאן שבאמת הוא מצטער מאוד על כל מה שהוא עובר, אבל מצד שני הוא תמה מאוד על מעשיו, וכה כותב לו באמצע דבריו: **נפלאו ממני מאוד הדברים, לומר שעלית ובאת למעלה ממדרגת האריו"ל, אינני יכול להחליט בלבי שהאמת כן עד שאשמע ואראה ואבחן שכנים הדברים.** - בהמשך מכתבו הוא מתנצל שאינו יכול להטריח את עצמו בכל הדרך לבוא עד לפאדובה, ועוד כי הכים קיש קיש קריא, ומחוסר אמצעים אינו יכול לשלם את הנסיעה, ולכן מסיים מכתבו בבקשה לתלמידו שיבוא הוא אליו, ושם יבדוק הרב את תלמידו.

באחד מחלקי המכתב מתלונן הר"י באסאן על זה שהרמח"ל גילה לתלמידו רבי יקותיאל את כל החיזויים והגילויים שיש לו: **כי הלא ידעת שזה דרכם כסל למו של כל**

בקצירת האומ"ר

שערוריה רבתי זו התרחשה בשנת ה'ת"צ כאשר הרמח"ל היה כבן כ"ג שנה, ותלמידו רבי יקותיאל החליט שהגיע הזמן שהציבור יכיר בגדולת רבו הקדוש, וכתב מכתבים על התגלות המגיד המלאך לרבו ואליהו הנביא ושאר צדיקים. מקצת מרבני אותו הדור מאוד התקוממו נגד מכתבים אלו ובראשם הר"מ חגיז שחשש מאוד שמא יצמח כאן כת חדשה ככת שבתי צבי ימ"ש, וכשראה הרמח"ל את השערה שקמה שלח בעצמו מכתב לר"מ חגיז ולא רק שלא הרגיע בזה את הסערה אלא להיפך, והר"מ חגיז שלח לו מכתב לאמר שעד היום עוד דן לכף זכות, אבל כעת הוא רואה שהוא בעצמו סובר כן ודבר מסוכן הוא.

המושך מכתבי הר"מ חגיז

הר"מ חגיז כתב במכתבו להרמח"ל: **וכי יכול להיות שאיש כמותך רך בשנים שעוד לא נשא אשה וגר בחוץ לארץ, יפגש עם מט"ש שר הפנים ועם אליהו הנביא ויצוה להם מה לעשות, ואולי עוד מעט תאמר שאתה בעצמך הא-ל הגדול ולך המלוכה, מה לך ולצרה הזאת להיות נביא שקר.** בזמן זה שולח הר"מ חגיז מכתב להגאון רבי יעקב פאפריש שהיה אף הוא מגדולי הלוחמים נגד שבתי צבי, ומבקש ממנו

המקובלים הגאון רבי בנימין כהן, והרב"ך שולח לו מכתבים בחזרה עם שאלות קשות בתורת הקבלה שמתחבט בהם שנים ארוכות, ועל כולם עונה לו הרמח"ל בתשובות נפלאות, וכשמתפלא הרב"ך מהתשובות, הוא מבקש לרמח"ל שיגיד לו מה שורש נשמתו ומה הטעם שיש לו יסורים כה רבים.

וְשָׁב בַּשְּׁבֹת תִּחְקְמוּנִי, רַקֵּב יִשְׂרָאֵל וּפְרָשִׁיו, בְּוֹ נִתְלֹו
הַמְּאֹרֹת, לְהוֹרֹת זֶה דוֹר דּוֹרְשִׁיו.

שָׁבִיב אֲשׁוּ זָנָה, הוּא זְנִיָּה חֲשִׁכִי
הָרֹאשָׁה, וּפְרִיָו מִתּוֹק לַחֲכִי.

עֲתִיר סְלִעִיו, עֲתִיר תְּקוּעַ, זֶהוּ בַעַל פֶּלְפּוֹל
הַמְּאִיר לְאַרְצָ וְלְדָרִים.

לְדִיו אֲמוֹנָה הֵן בְּפִיהוּ נְכוֹנָה
יֵאִיר נְתִיב, הֵא זֶה מְקוֹם בֵּינָה.

הַר נְשָׁפָה, הַר הַגְּדוֹל, יְרוֹם וְנִשָּׂא וְגָבָה, נְשׂוּא
פְּנִים הוּא הָרֹאשׁ, חֲקֻמְתּוֹ תְּהוֹם רַבָּה.

ח"ה הרב הגדול החכם הכולל מורי ורבי, מאור עיני,
חמדת לבי, כמוהר"ר
ישעיה באסאן נר"ו.

האשכנזים והפולנים שהם רק מפרסמים ומבלבלים... והם ואחריהם כמוהם עשו עיסה בלולה מדברי הרב חיים וויטאל זללה"ה... ולפי דעתי הם אחד מהגורמים הגדולים לאריכות הגלות. גם הוסיף הר"י באסאן לבקש מתלמידו הרמח"ל להיזהר מאוד בכבודו של הר"מ חגיז כי לשונו אש צורבת.

תשובת הרמח"ל

דברים שכתב הרמח"ל לאחר פטירת רבו הר"י באסאן

כפי מה שאנו רואים

הרב בעד התלמיד

בחדש שבט שנת ה'ת"צ החליט הרב שכבר אינו יכול להשאיר את תלמידו לבד במים הזידונים והחליט לצאת במערכה לשמור על כבוד תלמידו, ולכן כתב הר"י באסאן אגרת לרבני ווענעצ'יא עם הוספות של רבי רפאל ישראל קמחי, בראשית דבריו מתייחס הרב לגאון הר"מ חגיז וכה כותב: גדול מרבנן מתחיל בגנות ומסיים בצווח, שלא לתת רווח, ידין אפסי ארץ, פרץ על פני פרץ, קורא בחרון ורוח פסקנית, הרק חנית, כנחש ישך, מרדף בלי חשך, לבחורים יצמית, אחת דתו להמית, קרעים תלבש נאומה, כי עת נקמה, לא גברא רבה קא חזינן, ולא תיובתא קא חזינן...

במכתבים לא נסע הרמח"ל לרבו אלא החליט לשלוח לו מכתבים וחידושי תורה, ובמכתבים אלו כותב הרמח"ל לרבו דאף לאריז"ל היה גילוי אליהו ולבית יוסף התגלה המלאך, וההבדל הוא שלהם לא ניתנה רשות לכתוב מה שאלהו והמלאך אמרו להם ולי נתנו רשות לכתוב. במכתבו הוא גם מתייחס על מה שטענו שהוא בחו"ל ואיך הם מתגלים אליו בחו"ל, ועל זה עונה שאכן מדרגת נבואה של נביא ממש השומע מפי ד' אין נבואה בחו"ל, אבל גילוי אליהו והמגיד יש אף בחו"ל, ועל מה שהתלוננו על גילו הצעיר כותב הרמח"ל והלא שמואל וירמיה התנבאו בצעירותם, ואף האריז"ל היה צעיר לימים.

ואחת לאחת מפרק הרב את כל הקושיות שיש על תלמידו, שנבואה אכן רק בארץ ישראל, אבל כל מיני

בשורה השניה כתבו הרבנים ששלחו את הרב רפאל ישראל קמחי לבדוק אחריו

בחלק מהמכתבים לרבו שולח הרמח"ל מכתבים אף לחמיו של הר"י באסאן, הלא הוא הרב"ך גדול

תשובת הרמח"ל

הרמח"ל ענה להם שאינו משתמש כלל בחזיון אחר עתידות, ואות ומופת אינו רוצה ליתן, דגם אם יתן אות ומופת הם יטענו שהשתמש בקבלה מעשית, ועשה את מה

שעשה חרטומי מצרים אחר המופתים של משה רבינו, והרמח"ל מתייחס לטענה שאומרים עליו שאינו מגדל זקנו, ומכחיש הדבר מכל וכל וכל מי שיראה אותו יראה את זקנו הגדול והנאה, ועל מה שאמרו שאינו נשוי אשה, כתב הרמח"ל: 'ד' יראה ללבב שעל אף הכל לבי פנוי אך ורק לדי ולתורתו.

ספר תורה שנמצא היום בעכו המיוחסת להרמח"ל

הפשרה

לאחר שהסערה רק התלקחה יותר ויותר, החליטו גדולי הרבנים ובהן הר"י באסאן ורבנים נוספים, ומבקשים מהרמח"ל שייגזרו לעת עתה את כל הכתבים עד שיעלה לארץ ישראל, וכך הרבנים האחרים יורידו ממנו את כל החרם שרצו לעשות עליו, ולאחר מכתבים רבים שנשלחו בין הצדדים, ולאחר שהר"י באסאן אמר לתלמידו שאינו מוכן לשמוע שום דבר אחר שנוגד פשרה זו, הסכים הרמח"ל להצעה וביום ג' אב הת"ץ י"א חדשים לאחר שנשלח המכתב הראשון מתלמידו רבי יקותיאל חתם הרמח"ל בבית דין הגדול בפאדובה במעמד מורו ורבו הר"י

התגלויות יש אף בחו"ל, ולראיה מביא הוא את דברי הרמב"ן שהמלאך התגלה להגר, וכן דניאל ראה עתידות אף שהיו בחו"ל, ומביא את דברי הגמרא (מנחות מא:): על המלאך שראה את רב קטינא, ועל התגלויות של אליהו הנביא

לתנאים ולאמוראים בחו"ל, ורבינו הגדול הבית יוסף נתגלה אליו המלאך עוד בעודו יושב בחו"ל, וכן הרמ"ע מפאנו ומגלה עמוקות והאר"ל בעת ששהה במצרים.

חכמי ליוורנו

למכתבו של הר"י באסאן הצטרך גם חותנו גדול המקובלים הרב"ך, והלך הרמח"ל עם מכתב זה וביקש

מרבני עירו ליוורנו שבמדינת איטאליע שאף הם יצטרפו למכתב זה, ועל אף שמאוד העריכו את הרב"ך כי הם היו מחבורת המקובלים, מ"מ איך יאמינו לו על בסיס אמירתו שהמגיד אכן נתגלה אליו, ולראיה הביאו את תשובת הרשב"א המפורסמת (תשובה תקמ"ח) על אחד שאמר שרואה העתידות וטען שהמגיד נתגלה אליו, והרשב"א מסיק בסופו של דבר שאסור להאמינו, ולכן מסיימים חכמי ליוורנו את דבריהם שיתן להם אות ומופת שיווכחו שאכן המגיד מתגלה אליו, וכדברים האלה ממש כתב הגאון רבי יוסף אירגאס להר"י באסאן שהוא אינו יכול לתמוך ברמח"ל עד שיווכח באות ומופת שאכן המגיד מתגלה אליו.

הרמח"ל נסע משם לרבני העיר פראנקפורט שיצאו נגדו בשצף קצף לנסות להרגיעם, וראה שהוא נכנס למקום סכנה, ולכן הודה להם שאכן הוא מחבר ספרים ממה ששמע מהמגיד והפר את ההסכם והשבועה, על אף שהדבר לא היה אמת כלל כי לעולם לא הפר שבועתו ורק מחשש על חייו הצטרך לומר כך, והרבנים קבעו שיש לשרוף את ספריו, ובעת השריפה אמר הרמח"ל שיש בזה סוד שריפת פרה אדומה ומהרה גדולה נובעת משריפה זו.

בעודו באמסטערדאם חיבר כמה ספרים שלא על פי קבלה, כגון הספר מסילת ישרים, וספר דרך ד', ובשנת תק"ג עזב

את אמסטערדאם ועלה עם אשתו ובנו לארץ הקודש, ושם בעיר עכו סיים את שנות חייו בנעימים. וידוע שיש ויכוח גדול על מקום פטירתו כשרבים אומרים שהמקום בטבריה ליד התנא רבי עקיבא אינו באמת קברו של הרמח"ל, אבל הא ברור ופשוט שבמשך השנים שאחרי מותו גוועה לחלוטין כל האשמות נגדו, ונערץ הרמח"ל על כל רבני היהדות החרדית על כל פלגיה וחלקיה וכולם התחילו להכיר בגדלותו, וספריו היקרים נמצאים בכל בית מדרש ובית כנסת, כשהמפורסם מכולם הוא ספר מסילת ישרים, זכותו הגדול יגן עלינו.

קבר הרמח"ל בכפר יאסיף ליד עכו

באסאן ושאר חכמים בקבלת שבועה: להיות ידי מסולקות מהחיבורים האלו... לעזוב ולסלק ידי לגמרי מעשיית יהודים וחיבורים בחכמת האמת בשם מגיד או נשמות קדושות כל עוד שאהיה בחוץ לארץ, ואני משייר כח לעצמי לכתוב חיבורים מדעתי מבלי להזכיר שם מגיד ונשמות קדושות ורק בלשון הקודש בלבד, ולתשלום קיום הדברים אני מוסר לידי מורי הנזכר נר"ו את כל החיבורים שחיברתי עד הנה בחכמת האמת.

אמסטערדאם

בשנת ה'תצ"ד אחר שהרמח"ל כבר נשא אשה עבר

להתגורר בעיר אמסטערדאם עקב שאחיו עבר לגור שם, והוא סייע בעדו ובעד ביתו, והעיר אמסטערדאם היתה ידועה אז כמוקד למחברי ספרים עקב בתי הדפוס שנתפתחו שם, ולכן חששו מאוד הרבנים אולי נסע לשם כדי להדפיס את ספריו בצנעא ובאין רואה, ולכן שלחו מהר מכתב להר"י באסאן שיעמוד ויבדוק הדבר, הרב אכן מיהר לשלוח איגרת לתלמידו ושאלו מדוע לא אמר לו שהוא נוסע לאמסטערדאם להדפיס ספריו, והתלמיד מיד החזיר אגרת לרבו והתנצל שלא הספיק לספר לפניו על דבר הנסיעה, אולם מטרת הנסיעה כלל לא היתה להדפיס ספריו, כי אם עבור צרכי הבית.

לַיָּשִׁיעַ אֶת לְשׁוֹנָם

ליקוט מספרי רביה"ק על חומר האיסור לדבר בשפתם הטמא אשר כדו להם הציונים

נערך וכתב ע"י מערכת 'השקפה סדרה' בארה"ק ת"ז

המשך מאמר חילול הקודש (ד)

עיי"ע בקו' טוהר הלשון בעמ' 46 שמביא מקובץ לזכרו (של אותו רשע ב"י ימ"ש) עמ' 12 שכ' בזה"ל: בנוגע ללשון לא רק הכריז על הצורך לעשותה מדוברת הוא הכריז על הצורך לעשותה "ארצית גשמית עממית", ואח"כ מביא דברים האלו מס' ממפעל חייו עמ' 22 ושם בעמ' 31 כתוב שכאשר חותנו התפלא עליו כשמצא אותו מעיין בסידור, ענה לו "אני מוציא את כל אותן המילים הקדושות שבדעתי לחללן בהדיבור העברי של יום יום".

ובקו' טוה"ל בהערה 44 הביא עוד דוגמה ממילת "אגדה" שאצלינו נקרא כן אגדת חז"ל, ובלשונם פירוש המילה היא סיפורים בדיום שלא הי' ולא נברא, ועי' השימוש במילה זו נמצא שגם שומרי התורה מלעיגים ומבזים את אגדת חז"ל, ונכנס בלבבות בני אדם הארס הכפירה באגדת חז"ל רח"ל, ועי' עוד שם בעמ' 48 דכ"ה במילת "חזון" דפירושו בלשה"ק מראה נביאי ואצלם זה פי' אידיאל, פרוגרמה, וכדו', ולשון "היה היה" המובא בדברי הנביאים ג"כ משתמש אצלם כפתיחה לסיפור דמיוני שהי' בזמן בלתי ידוע, גם תיבת "כהה" החליף את משמעותו לגמרי מהפי' האמיתי בכוונה זדונית לבלבל ולקלקל את דיני השו"ע בהל' טהרת ישראל רח"ל כנדע, (עי' שיעורי שבט הלוי - ביו"ד סי' קפ"ח ס"א) דבתורה וחז"ל פירושו הוכחה ממראיתו, עי' במלבי"ם ויקרא י"ג ו' שמוכיח כן ש'כהה' פי' שנחלש עזות מראיתו, גם השתמשו בהרבה מילות כשם דבר בהוספת אותיות השם יי-ה' כמטרי' מלשון מטר, ועגבני' מל' עגבות שישתמשו בזה בשם מאוס זה, והוסיפו גם לזה אותיות יי-ה' וכן בהרבה מילים כעיי"ז, (ומסתמא כוונו גם בזה לשם מינות וזנות כחזקה דסתם מחשבת מין למינות וכעדותן הנ"ל).

ח) ולא רק חיללו את לשה"ק ע"י השינויים גרידא כי אם השתדלו לשנות ולהחליף באופן כזה שכל המדבר יחלל גם הוא משמעות דברי הקדושה ולבזותם רח"ל, ואף דיש לנו חזקה ע"ז דסתם מחשבת מין למינות (עי' חולין י"ג ע"א וברמב"ם הל' ע"ז פ"ב ה"ה) אבל בניד"ד אי"צ לחזקה זו, וכמוש"כ רבינו בסי' כ"ב דעלובה עיסה שנחתומה מעיד עליה שהפראפעסאר הגדול שבהם שעשה תולדות הספרות העברית כתב בעצמו שנעשה זה הלשון לנגח בו את האדוקים (כי אדוקים נקרא בלשונם שומרי התורה) וכתב עוד שם רבינו שכאשר הי' בארה"ק הראה שיש כמה מילות שאין להם פירוש כי אם בכוונה לשם מינות (וכן הזכיר רבינו ד"ז בסי' כ"ו ד"ה וכו'), וז"ל רבינו בדרשתו (הג"ל שם) כמו רק לדמיון שהם קוראים לכל שקרן "כביכול" ולא מצינו בכל הש"ס תיבה זו (על שקרן) על דבר שקר לכנהו בשם זה אלא על הקב"ה וכו', וכדו' לזה שקראו אור העלעקטערי"ק חשמל וזה ג"כ שקר שהרי חשמל אין לו פירוש וכבר אמרו בחגיגה (דף י"ג ע"א וב) שבקשו לגנוז ספר יחזקאל מפני שכתוב בו חשמל וכו'.

[ועיי"ש בגמ' מעשה בתינוק א' שהי' קורא בבית רבו בספר יחזקאל והי' מבין בחשמל, ויצאה אש מחשמל ושרפתיהו וכו' מאי חשמל אר"י חיות אש ממלולות וכו' בשעה שהדיבור יוצא מפי הקב"ה חשות וכו', וידוע מספרי המקובלים אשר הזהירו שלא להוציא בפה כלל שמות המלאכים הק' מאלו כמו מלאך מט"ט וכן חשמ"ל וכדו', וכ"ז לדעת רש"י (יחזקאל א, ד) שפי' שהוא שם מלאך, אבל במצודות דוד (שם ח, ב) פי' שהוא הוך והנקי מן האש אשר מעט ישיגנו הראות "וירמוז על הסיבה הראשונה שאין להשיגו" וגם חשמלה הוא מלה מורבכת חש - מלה, ר"ל שתוק ובלום פיו מן המלול בו" וכ"כ האברבנאל (הו"ד במלבי"ם שם א' כ"ז) והמלבי"ם (שם) פי' שהוא המחנה שכינה של הקב"ה הקרובה ביותר אל כבודו יתברך בחי' קול דממה דקה עיי"ש ותסמר שערות ראש מגודל הזילזול וחילול הקודש אשר עשו ידים בלשונם הטמא הלזו].

ובמוש"כ רבינו שהעידו להדיא דכוונתם הוא נגד התוה"ק,

¹ וזת"ד רבינו בעת אסיפת התאחדות הרבנים ביום ג' י"ב סיון תשי"ז, כאשר הנושא היה על דבר הפירצה של חינוך הילדים בלשון הציונים שקראו "עברית" (מובא באגרות מהר"ט עמ' רצ"ה) בזה"ל ומדבריהם אביא ראיי, כי הגיע לידי קונטרס מהם נקרא בשם "תולדות הספרות העברית" וכתב שם כי הלשון הזה לא עשו אלא לנגח האדוקים וכתב עוד שם שהזקנים לא הרהיבו עוז בנפשם להפחית מלשון הקודש האמיתי אלא שהצעירים אמרו כי אין

להם שייכות ללשון הקודש האמיתי והם היו שרצו לשפר הלשון ע"פ דעותיהם ובאמת עשו מה שעשו הרי לך שאפי' הזקנים שלהם לא החציפו לנגוע בלשון הקודש האמיתי ועכשיו גם אותן הנקראים דתיים קוראין בספריהם המסורס ומחותך מלשון הקודש האמיתי. א"כ היוצא לנו מזה שברור ויציב שאין בלשון עברית שום דמיון ללשון הקודש (והראיה שגם עכשיו עוד ראשי הנופרים עוסקים לשפר ולחפות לשונם עפ"י כללי שיפור מאומות העולם אשר את זאת לקחו להם כדי לדמות להם ולא עפ"י כללי הדקדוק כי הם לא יודעים כלל בדרכי הדקדוק).

קרן

וישישו בשמחה

תמיכה ועזרה בעת שהשמחה במעונינו

קהל יטב לב ד' סאטמאר - קרית יואל - בני ברק

אלו אנחנו מספיקים להודות

נודה לשמך בתוך אמוני
שהחיינו והגיענו לזמן הזה לאחר שעבר עלינו ברוב סיעתא דשמויא

שנה שלימה של פעילות הקרן על כל אנפיה

אשר עומד לימין אנשי שלומינו בעת שמחתם
בהולדת ונישואי צאצאיהם בשטומז"צ

כאשר זכינו לחלק לבעלי שמחות מקרב אנ"ש החברים בקרן

48 מחותנים

סך 480,000 ש"ח

66 בעלי שמחות

סך 61,000 ש"ח

אנו תפילה לאבינו שמשמשים שנוכח לדגבר
פעלים לחסד לזכות לעזר ולסיוע לאיש
מתוך היחס והיעת ומל סילי דמיטב

בכבוד רב

הנהלת המפעל

תורת יואל

הלכות שביעית

ליבון הלכות שמיטה - ממקורם בש"ס ופוסקים
ובירור דעת רבינו זצ"ל בתשובותיו

ג"נ ע"י הרה"ג ר' יודא אריה אשכנזי שליט"א
ראש כולל בוקר הל' שמיטה - בחיבל התורה שע"י בהמ"ד הגדול
שיכון קרית יואל - בני ברק

אם יש ראייה ממשנה בשביעית לדין "נעבד"

יש ראשונים שכתבו, שבמשנה במסכת שביעית מבואר להדיא ש'אין לאכול פירות אשר עבדו בהם עבודה אסורה בשביעית' ["נעבד"], ורבינו כתב שאף אותם ראשונים שלא ביארו כן - אין להוכיח מהם שסוברים ש'מותר לאכול נעבד'.

והרמב"ם (בפירושו על המשניות) פירש: "וענין 'לא נאכל ולא נעבד' (בחלק הראשון של ארץ ישראל), שאסור לנו עבודת הארץ ההיא (והיא ביאור של 'לא תאכל'), ואם תעבד על ידי אחר אסור לאכול ממה שתוציא (והיא ביאור 'לא נאכל'). ושומר 'נאכל אבל לא נעבד' (בחלק השני) - רצונו לומר, שאינו מותר עבודתה, ואם נעבדה - יהיה כל הצומח בה נאכל בקדושת שביעית. ושומר 'נאכל ונעבד' (בחלק השלישי) - שהוא חוץ לארץ, שמותרת עבודתה בשביעית, והצומח בה יאכל בלא קדושת שביעית, אלא כמו שיאכלו פירות כל שנה".

הרי מפורש בדברי הרמב"ם, שכוונת "לא נאכל" הוא ש'אין לאכול פירות שנעבדו בה עבודה בשביעית; וכותב, שכל זה הוא כאשר קדוש 'מן התורה', אבל כשהוא קדוש רק 'מדרבנן' ניתן לאכול את הפירות שנעבדו בה עבודה האסורה.

וכן פירש רבינו עובדיה מברטנורא (בפירוש הא'): "לא נאכל ולא נעבד. שעבודת הארץ ההיא אסורה בשביעית, ואם נעבדה וגדלה אוסר לאכול מאותן גידולים".

(א)

אם הרמב"ם ביד החזקה חזר בו

אכן כאשר נעיין בדברי הרמב"ם בחיבורו 'יד החזקה' (פ"ד הכ"ו), נראה שחזר בו ממה שפירש בפירושו על המשניות.

וכך כתב שם: "כל שהחזיקו בו עולי בבל עד כזיב, אסור

(א)

משנה במסכת שביעית

איתא במשנה (פ"ו מ"א): "שלוש ארצות לשביעית (א.ה. כלומר, שארץ ישראל נחלקת לשלושה חלקים לענין שביעית): (החלק הראשון הוא), כל שהחזיקו עולי בבל (בימי עזרא), מארץ ישראל ועד כזיב (מקום זה הוא קדוש 'מן התורה'), לא נאכל ולא נעבד. (החלק השני), וכל שהחזיקו עולי מצרים (בימי יהושע ולא החזיקו בו עולי בבל), מכזיב ועד הנהר ועד אמנה (חלק זה אינו קדוש מן התורה - אלא שרבנן נתנו לו כמה דיני שביעית), נאכל אבל לא נעבד. (החלק השלישי), מן הנהר ומאמנה ולפנים (חלק זה הוא חוץ לארץ לכל דבר), נאכל ונעבד".

מהו "לא נאכל"

והן אמנם שפירוש "לא נעבד" מובן הוא שהכוונה ש'אין לעבוד בקרקעות', כי יש להם קדושת שביעית; מכל מקום מה שכתוב במשנה "לא נאכל" - אינו מובן כל כך מהו הכוונה.

ואם תמצא לומר שנבין מהו הכוונה, יהא עלינו להבין מדוע בחלק הראשון של ארץ ישראל - שהוא מן התורה יש דין של "לא נאכל" ובחלק השני שהוא רק מדרבנן "נאכל".

(ב)

רמב"ם וברטנורא: 'אין לאכול נעבד'

בסדר זה - קודם "לא נאכל" ואחר כך "לא נעבד", אלא היו צריכים לכתוב את דברי המשנה 'באופן אחר', קודם יש לכתוב "לא נעבד" - שהכוונה ש'אין לעבוד בשדה', ואחר כך לכתוב "לא נאכל" - שהכוונה ש'אין לאכול את מה שנעבד', כי 'על פי סדר המציאות' קודם בא העבודה [ויש לדון אם מותר לעבוד] ואחר כך גדלים הפירות [ויש לדון אם מותר לאכלם], וכיון שכתוב ב'סדר זה' למדו שכוונת "לא נאכל" אינו המשך ל'לא נעבד' שכתוב אחר כך, אלא "לא נאכל" הוא 'דין בפני עצמו', וניתן לפרש שהכוונה של "לא נאכל" - ש'אין לאכול ירקות שגדלו מאיליהם ללא עבודה בשדה'.

(ה)

ביאור נוסף על פי יסוד 'אטו ברשיעי עסקינן'

ורבינו העלה 'באופן נוסף' לבאר מה שיש ראשונים שמיאנו לפרש ש"לא נאכל" הכוונה ש'אין לאכול פירות שנעבדו בהם עבודה' ומה שהרמב"ם ב'יד החזקה' חזר בו ממה שביאר בפירושו על המשניות, על פי יסוד שכתוב כמה פעמים בחז"ל.

מתבאר בגמרא (יומא ו, יבמות ל"ג: ועוד), שכאשר יש מקום לפרש משנה שאמרה איזה 'אופן סתום' - שאינו מבואר מה הכוונה בזה, וניתן לבארו שני אופנים, או באופן שעוסקים באיש 'אשר עשה עבירה במזיד' או באופן ש'עשה בשוגג', עדיף להעמיד שעוסקים באיש אשר עשה בשוגג, כי "אטו ברשיעי עסקינן".

ידוקדק התוספות בחולין

ובכך מפרש רבינו דקדוק דברי התוספות במסכת חולין. איתא במשנה (חולין י"ד): "השוחט בשבת וביום הכיפורים, אף על פי שמתחייב בנפשו, שחיתתו כשירה". וממוצא דברי הגמרא יש ללמוד שלדעת רבנן (החולקים על רבי יהודה) מותר לאכול את הבשר אפילו ביום השבת. והקשו התוספות (ד"ה ונסבין): "ואם תאמר, והא אין יכול למלחה בשבת. ויש לומר, כגון שעבר ומלחה, אי נמי בלא מליחה נמי שריא באומצא (לאכלו בלא בישול)".

וכתב רבינו, שיש מקום לדקדק בכמה דקדוקים בדברי התוספות. ראשית, מה הוא הקושיא של התוספות והרי הוא פשוט שיש לבאר כתירוץ הראשון של התוספות ש"עבר ומלחה" - ואם כן אין כאן התחלת קושיא; וכן יש לדקדק, מדוע כתבו עוד יישוב של 'אומצא', וכי מה היה

בעבודה, וכל הספיחין שצומחין בו אסורים באכילה. וכל שלא החזיקו בו אלא עולי מצרים בלבד, שהוא מכזיב ועד הנהר ועד אמנה, אף על פי שהוא אסור בעבודה בשביעית, הספיחין שצומחין בו מותרים באכילה. ומהנהר והלאה מותר בעבודה בשביעית".

הרי שפירש ש'לא נאכל' הכוונה שספיחין שצמחו שם אסור לאכלם, ואין הכוונה ש'אין לאכול פירות שנעבדה בו עבודה'; ונפקא מינה בין הפירושים - לגבי 'פירות', שאם הוא אסור מצד 'ספיחין' (כאשר ביאר ביד החזקה) איסורו הוא רק בירקות ולא בפירות (כמו שהארנו בפרשת נח), אכן אם איסורו הוא מחמת 'נעבד' (כאשר ביאר ב'פירוש המשניות') איסורו הוא גם בפירות.

ואם כן יש מקום לומר, שאי אפשר להוציא שום הלכה ממה שכתב בפירוש המשניות שיש לאסור לאכול 'פירות שנעבדו', כי הרי קיימא לן (בית יוסף יו"ד סי' רצ"ד הנסוב על סעיף ח', וע"ע יד מלאכי כללי הרמב"ם ס"א) ש'העיקר הוא מה שכתב ביד החזקה - ולא מה שכתב בפירוש המשניות, כי מה שכתב ביד החזקה כתבו אחר שכתב פירוש המשניות.

(ד)

רבינו: אין סתירה בין הפירושים

אכן כתב רבינו (סי' צ"ו אות ג'), שאין שום סתירה בין דברי הרמב"ם ב'יד החזקה' לדברי הרמב"ם ב'פירוש המשניות', כי יש לומר ששני הפירושים הם אמת להלכה, הן מה שאסור ספיחין והן מה שאסור 'נעבד', וכאן פירש כך ושם פירש כך, אולם אין סותרים הפירושים זה את זה.

ויותר מזה כתב רבינו, שאף הראשונים שירק פירשו' מה שכתוב "לא נאכל" שהכוונה ל'איסור ספיחין', ולא העלו כלל את הפירוש שהכוונה ל'פירות שנעבדו בהם עבודה', יש לומר שגם כן סברו שאין לאכול 'נעבד'; כי יש לומר, שהיה להם טעמים על מה שלא פירשו במשנה ש"לא נעבד" - הכוונה ש'אין לאכול נעבד'.

טעם שלא פירשו ש'אסור לאכול נעבד'

וכגון, מה שכתבו כמה מחברים (מראה הפנים ירושלמי שביעית פ"ו מ"א, תפארת ישראל יכין סוף אות ג'), שאם נפרש ש"לא נאכל" - הכוונה ש'אין לאכול פירות שנעבדה בהם עבודה', לא היה צריך לכתוב את המשנה

חסר בישוב הראשון.

ומיישב רבינו, שבתחילה לא רצו תוספות לומר שעוסקים "בעבר ומלחה" - כי 'אטו ברשיעי עסקינן', ועל כן הקשו קושייתם "והא אין יכול למלחה", ולבסוף כתבו שניתן באמת לומר ש'עבר ומלחה', אלא עדיף לומר 'עוד יישוב' שאין עוסקים ברשע (אלא באומצא).

יתבאר

מה שלא רצו שאר ראשונים והרמב"ם ביד' לפרש כן

ועל פי כל הנ"ל כתב רבינו, שניתן ליישב את אלו שלא רצו לבאר את מה שכתוב במשנה "לא נאכל" - ש'אין

לאכול פירות שנעבדו בו איסור', כי 'אטו ברשיעי עסקינן', על כן העדיפו לפרש שהכוונה ש'אין לאכול פירות אשר גדלו מאליהם'.

ועל דרך זה ניתן להבין גם את דברי הרמב"ם בחיבור היד' שחזר בו ממה שביאר במשנה, שאף שביאר במשנה ש"לא נאכל" הכוונה ש'אין לאכול מה שנעבד', מכל מקום העדיף לפרש בחיבור - שהכוונה באופן שלא עשה עבירה (ספיקין), כי "אטו ברשיעי עסקינן". אכן אף שביאר ביד' שעוסקים באופן שלא עבר עבירה, מכל מקום יש לומר שמה שכתב במשנה ש'אין לאכול פירות שנעבדה בהם עבודה' - הוא אמת להלכה.

סיכום הדברים

כתוב במשנה "לא נאכל" (א). וביארו הרמב"ם וברטנורא, שהכוונה ש'אסור לאכול נעבד'. (ב). אכן אף שהיה מקום לומר שהרמב"ם בחיבור היד' החזיק חזר בו מהאיסור (ג), מכל מקום כתב רבינו שאין הכרח שחזר בו להלכה מהאיסור, ומה שלא פירש כן יש לבאר על פי המפרשים שכתבו טעם מה שעדיף לא לפרש המשנה על 'נעבד' (ד), ואף יש להוסיף טעם מה שעדיף לא לפרש ש'נעבד' - כי 'אטו ברשיעי עסקינן' (ה). ובאופן זה יתפרש, שמה שלא פירשו שאר המפרשים כן, אינו משום שחולקים על 'תורף האיסור'. (ד' וה')

איתא בגמ' (סוכה נב). 'לעתיד לבא מביאו הקב"ה ליצר הרע ושוחטו בפני הצדיקים ובפני הרשעים, צדיקים נדמה להם כהר גבוה... הללו בוכין והללו בוכין', ולכאורה מה מקום לבכיה זו לעתיד לבא..

ויבואר ע"פ מעשה 'שלא היה' בבחור שהלך לטייל במדבר ותמו המים ויצמא מאוד, והנה לפתע ראה אוהל באמצע הישימון, החיש פעמיו ודפק על הדלת, פתח לו ישמעאלי ושאלו לרצונו, נבהל הבחור מאוד וברח כל עוד נפשו בקרבו, לאחר זמן שמע כי מטייל אחר נכנס אל האוהל לשתות מים, וקם עליו הישמעאלי ורצחו נפש רח"ל, החל הבחור לבכות מרוב התרגשות ושמחה כשהתברר לו ממה ניצול בכך שלא נכנס לאותה מדורת רוצחים.

על דרך זה יבואר, כי פעמים הרבה, בשעה שהאדם מתגבר על היצר עדיין אין בעל הנס מכיר בניסו, אינו יודע מאיזה פח יקוּש ניצול מבעוד מועד, ורק ב'עתיד' כשיראה במו עיניו את היצר ואת החללים הרבים שנפלו על ידו או אז יזובון מעיינות עיניו בבכי בהתרגשות עצומה.

ולענייננו, יש שאינם שומרים על גדרי הקדושה כראוי ל"ע כי אינם יודעים עד אנה יכולים ליפול, כשמראים לו תמונה של 'רב' באותו כלי טמא, הלה מסתכל כי אינו יודע עד כמה צריך להתרחק כמטחוו קשת, ורק כשרואים איך נראים אחרים שהציצו ונפגעו מבינים עד כמה צריך להיזהר ולהישמר מאותם 'משחיתים'.

(הגה"צ המשפיע ר' אלימלך בידערמאן שליט"א)

ותבנה למו גדר מזה וגדר מזה

אנשי שלובינו נעמען אויף מיט גרויס פרייד
אז בס"ד אין די טעג
האבן מיר שוין אריינגעטראטן
אין די מלאכת הקודש
לפאר ולרומם בית אלוקינו

כאשר עיניכם תחזינה

איה אין די קולאָניאַלע וואכן וועט אַפּרסם ווערן
אלע פּוּבליקאַציע פּרטי אַמאָכט הקודש

חמידא סכנתא!
צוליב די גרויסע סכנת נמשות
דורך די שטיינער וואס פאלן אראפ פונעם בנין
וועט צום ערשט אראפגענומען ווערן
די דדיסנדיגע שטיינער פונעם בנין

לפאר את
בית אלוקינו

יהד נטונו
את בית היינו

לובנו

היטיבו נגן

ליקוט נפלא במעלת קדושת הענינים, נעמי הצדיקים הקודמים, המושר בחצרות קרששו בשבת קודש וכימים טובים.

ניגוניהם, אבל ברבות הימים נשכח הדבר לגמרי.

והוסיף לספר מה ששמע מאיש נאמן על איזה ניגון ידוע שחיברו הרה"ק רבי אברהם שלום מסטראפקוב זי"ע (אי"ה עוד נחזור לזה בהמשך הזמן), והוא עצמו אמר על ניגון זה שיכלו לזמרו ולנגנו הרבה פעמים, פעם אחר פעם, בלי הפסק, והוסיף בטעמא דמילתא שניגון זה לא עשיתי לשם תאוה ח"ו, אלא כל כוונתי היה לשם שמים. וע"כ הניגונים העתיקים שחיברוהו הצדיקים שעשאוהו ותיקנוהו לשם שמים, וע"כ הם מושרים עוד עד היום בהתלהבות ובעידן חדותא.

ניגון הקפות דרביה"ק אצל הרה"ק מנאסויד

ולא רק ניגונים שחיברוהו צדיקים אלא אף גם בניגונים שהיו מושרים בחצרותיהם גם כן מעלה גדולה להם, ונעתיק עוד מה שהוסיף לספר הרה"ג הנ"ל שם, מה ששמע מהרה"ג ר' בעריש שטויבער שליט"א וז"ל: ער האט מיר פארציילט וואס ער האט אליינס געהערט פון הרה"ח ר' אליעזר הארפענעס ע"ה, אז ער פלעגט זיך דרייען ביים הייליגן נאסויד'ער רב זי"ע, וואס ער איז נאך געווען א תלמיד פונעם הייליגן דברי חיים זי"ע, און ס'איז געווען א מנהג ביים נאסויד'ער רב זי"ע אז ביי המבדיל פלעגט דער נאסויד'ער רב זי"ע זיצן אויפן פלאץ, און דער עולם פלעגט ארום טאנצן ארום זיין פלאץ.

און איין וואך האט מען געזינגען א קראלי'ער ניגון, וואס מ'האט געזינגען ביים רבי'ן זי"ע ווען ער איז נאך געווען רב אין די שטאט קראלי, און פארשטטייט זיך אז נישט דער רבי האט געמאכט דעם ניגון, נאר א חסיד האט געמאכט דעם ניגון, און אזוי ווי דער נאסויד'ער רב האט געהערט דעם ניגון, האט ער געפרעגט וועמענס ניגון דאס איז, האט מען איהם געענטפערט אז דאס איז א קראלי' הקפה ניגון, איז ער געווארן מורא'דיג נתלהב און ער האט זיך אויפגעשטעלט און ער האט אנגעהויבן ארומצוטאנצן מיטן גאנצן עולם שלא כדרכו, גאר א לאנגע צייט, ס'האט ממש אויסגעזעהן ווי מען גייט קיינמאל נישט ענדיגן טאנצן, אזוי נתלהב איז דער נאסויד'ער רב זי"ע געווארן פון א ניגון וואס מ'האט געזינגען ביים קראלי רב, אפי'

כשעומדים אנו בעת כתיבת השורות ביזמא דהילולא של הרה"ק הרבי ר' צבי הירש מרימנוב זי"ע ועכ"א, (ואף בזמן הקריאה ידוע מה שאמרו צדיקים ששלשה ימים קודם ההילולא ושלשה ימים לאחר היזמא דהילולא, עדיין שורה בהם קדושת ההילולא וזכותו של הצדיק יכול להגן גם אז), ולפני שנפרט עבודתו בעבודת השמחה והריקודין ביום השבת ושאר הימים הטובים, נקדים קצת מה שמבואר בספרים ומפי סופרים גודל מעלת ניגונים של צדיקים קדושים המושרים בפי כלל ישראל.

בחסידי ליבאוויטש היו רגילים לומר שעל ידי ניגון של הצדיק מתקשרים עמו עוד יותר מאמירת מאמר שלהם, כי באמירתו ותורתו מתקשרים עמהם בנפש רוח ונשמה שלהם, ועל ידי הניגון מתקשרים עמהם בבחינת חיה יחידה שהוא מדריגה יותר גדולה, עכ"ד.

ניגונים של המלאכים

בספר דעת מרדכי טשערנאביל מובא, שהרה"ק רבי יצחק מסקווירא זצ"ל אמר, שאביו הרה"ק המגיד מטשערנאביל זצוק"ל אמר, שמתחילה היו רגילים המלאכים לשיר שירים שלהם, ואחר כך עבר הניגונים להצדיקים שהיו שרים אותם עם קהל חסידיהם, (עיי' י"ט פנים מאמר שפת הים אות י"ג שהבאנו כבר במאמר הראשון הטיבו נגן בחג הסוכות) אמנם בימינו אלו התחלף הדבר, שמתחילה מנגנים ניגונים בעת התפילה ובעריכת השולחנות של הצדיקים, ואחר כך מנגנים שרים אותם המלאכים בעת שאומרים שירה להקב"ה.

שירת הניגון הרבה פעמים ולאורך ימים

כשדרש הרה"ג ר' שלמה יחזקאל מייזליש שליט"א לתלמידי ישיבת שאפראן, הסביר להם נקודה אמיתית שרואים במציאות כהיום יום, והוא: שרואים כהיום יום ניגונים עתיקים שמושרים עד היום בהתלהבות עצומה הרבה פעמים, ולא נמאס לאף אחד לשורו ולחזור עליו עוד הפעם ועוד הפעם, מה שאין כן הניגונים שבאים מהמזמרים שאינם מתנהגים כראוי ואין כוונתם לשם שמים, שאף שבתחילה מנגנים

ער האט נישטאליינס געמאכט דעם ניגון, נאר מ'האט דאס געזינגען ביים ביי די הקפות.

עליונים ששו בעת שתחתונים עלו

כידוע היה הרה"ק הר"ר הערש מרימנוב בעל תפלה נפלא, וכן היה מחבר ניגונים נפלאים, ונעתיק מה שמובא בספר נפלאים מעשיך מהרה"ח רבי פריץ לעפקאוויטש ז"ל מראשי קהילתו באנטווערפען ז"ל, שמעתי ממורי הגה"צ מפאיע הי"ד שביומא דהילולא של הרה"ק רבי מענדל מרימאנוב זי"ע באו לרימאנוב הרבה גדולי צדיקי הדור, עד שאמרו שכל כותל המזרח בביהמ"ד היה מלא מבעלי רוח הקודש, וביניהם הרה"ק מצאנו זי"ע והרה"ק רבי אליעזר'ל מדזיקוב ורביה"ק הייטב לב זי"ע ועוד קדושי עליון (עיי"ש שמביא מספר מבשר טוב שורה ארוכה מצדיקים קדושים, וסדר ישיבת הצדיקים אשר הושיב הרה"ק

רבי הירש מרימאנוב זי"ע). ובשב"ק ירד הרה"ק הר"ר היריש זי"ע לפני התיבה להתפלל שחרית, וכל הצדיקים שעמדו בכותל המזרח הסתובבו אל מול פני הרה"ק הר"ר הירש לשמוע אל הרנה ואל התפלה, והרה"ק מצאנו בכה במשך בכח במשך התפילה בדמעות שלישי, אחר תפילת שחרית נגש הרה"ק מדזיקוב ושאל את הרה"ק מצאנו מחותן, וואס האט איר אזוי געוויינט ביי שחרית, אמר לו הרה"ק מצאנו זי"ע כי התבוננתי שאחר הסתלקותו לא יהיה לנו צדיק שיגיד תהלות ה' באופן נשגב כזה.

ובספר אוצר ישראל (עמוד שנה אות ז) מספר שהרה"ק רבי נפתלי לזענסקער זי"ע ורבי אליעזר מדזיקוב זי"ע היו פעם אצל הרה"ק הר"ר הערש זי"ע, ובעת שהתפלל הרה"ק הערש תפלת שחרית הסתכל רבי אליעזר עליו כל משך זמן התפלה וכמעט שלא התפלל, ורבי אליעזר הבחין שגם רבי נפתלי עמד במשך זמן התפלה והסתכל על הרה"ק הערש וכמעט שלא התפלל, אחר התפלה ניגש רבי אליעזר לרבי נפתלי ואמר לו מה אתם אומרים לזה, כל הפמליא של מעלה האט דאך דא מיט געטאנצט, אמר לו רבי נפתלי כן גם אני ראיתי כך ועמדתי כל זמן לראות זאת.

עוד הביא שם באוצר ישראל (עמוד שנה אות יט) מכת"י ספר מגדיל ישועות מלכו ח"ב, שפעם אחת נתוועדו על ש"ק להרב רבי צבי הכהן זצ"ל שני צדיקים מפורסמים, ה"ה הרה"ק רבי שמעון מיעריסלאוו זי"ע והרה"ק רבי אליעזר מדזיקוב זי"ע, וכבד הרב רבי צבי את הרבי ר' שמעון שיקבל שבת לפני התיבה, וכאשר הגיע לחרוז בואי בשלום הלך הרה"ק שמעון

ויבקש את הרה"ק הערש שילך ויזמר בואי בשלום, ודרכו של הרה"ק צבי הירש היה אשר בעת שאמר החרוז בואי בשלום היה מנגן ומפזז ומרקד בכל כוחו על הספסלים ועל השולחנות, ואחר התפלה הלך ר' לייבוש חתנו של הרה"ק הערש ושאל את הרה"ק שמעון מיעריסלאוו מדוע סירב בכבוד אשר כיבדו חותנו, ולא רצה לגמור גם את החרוז בואי בשלום, ויען לו הרה"ק שמעון כי עזה יען אשר ראה כי מלאכים ושרפים עומדים ומכחים לעת אשר הרב רבי צבי יזמר בעצמו את החרוז הלז, ושם עמד הרה"ק מדזיקוב ויען הוא אמת כנים הדברים גם אני ידעתי, כי זאת הוא הסיבה אשר הכריח את הרה"ק שמעון לעזוב את מקומו עכ"ל.

הרה"ק מרימנוב זי"ע הסתיר כוונות בתוך הניגונים

ויש לציין עוד דבר נפלא מה ששמע הרה"ח רבי פריץ ממורו הגה"צ מפאיע, שאביו הגה"צ מבאגאד זצ"ל קיבל נוסח התפלה מפי זקנים שהיו מסתופפים בצל הרה"ק ר"ר הירש מרימנוב, ושמע מהם נוסחאות התפילה בימים הנוראים, וכן כמה ניגונים בתפילות ר"ה כגון על הפיוט וכל מאמינים וכו' וכן בכל שב"ק היה הרה"ק מנגן בתפילות הכל יודוך מפיסקא הא-ל הפותח בכל יום וגו' ניגון ארוך מלא דביקות. ומספר שהיה ידוע בין החסידים שהרה"ק גנו כל כוונותיו ויחודיו הנוראים בהניגונים, וכשרצה להאריך בכוונות היה מאריך בתנועות עריבות, וכך הסתיר את עבודתו בקודש לבל ירגישו בני אדם בזה. וכגון בתפילת ר"ה בחזרת הש"ץ כשפתח בתיבות ברוך אתה ה', כשהגיע להזכרת השם הקדוש היה מאריך בתנועה ארוכה ואז היה מכוין הכוונות.

ומוסיף שם שמורו הגה"צ מפאיע היה מתפלל ג"כ בנוסח הנ"ל שקיבל מאביו (ומקוים אנו א"ה שנמצא עוד הנוסחאות והניגונים מבני משפחתו של הרה"ק פריץ ז"ל) ולכן היה עומד ומזהיר להבחורים המשוררים שעזרו לו בעת התפלל בימים הנוראים לבל לשנות אף כזיז כל שהוא מהתנועות כפי שקיבל, כי היה אומר הרי אנו אין בידינו לכווין כוונתו הק' של הרה"ק רבי הערש, אבל אם מתפללין בנוסחתו הרי אנו סומכין על כוונותיו הק', אבל אם משנים אפי' בתנועה קלה הרי אין לנו רק את השירה הזאת.

רשימת הניגונים מהרה"ק הר"ר הערש מרימנוב זי"ע

כבר הארכנו במאמר הראשון לחג הסוכות שהנוסחאות התפילה וכן הרבה ניגונים שמקובל בחצר קדשינו שהיו

הגה"צ מפאיע זצ"ל היה עומד ומזהיר להבחורים המשוררים לבל לשנות אף כזיז כל שהוא מהתנועות שקיבל

חסל סידור פסח המושר במשך ימי הפסח, ובפרט בעת נעילת החג דיום טוב פסח, ג"כ יש אומרים שמקורו הוא מהרה"ק מרימנוב. - ולפלא לציין מה שמספרים החסידים שכמעט לא ראו את רביה"ק בעל הדברי יואל רוקד בין ועם הציבור, לא בליל שבת קודש, ולא בשמחת בית השואבה וכו', ואף לא בנעילת החג דיו"ט שבועות ושמיני עצרת ושמח"ת, חוץ מן ההקפות בשמיני עצרת ושמחת תורה, ובעת אמירת השירה בליל שביעי של פסח, ובנעילת החג דיו"ט פסח בעת ששרו ניגון זה שלפעמים היה רוקד כחצי שעה ויותר.

אדם יסודו מעפר: יש המיחסים התנועה הידוע בין אנ"ש על הפייט אדם יסודו מעפר וכו' בסוף פיוט ונתנה תקוף דר"ה ויום הכיפורים, (בדרך אגב היה זה פעם היחידי שהיו רבותינו חוזרים על תיבה אחת בעת התפילה כשאמרו בנפשו יביא - יביא לחמו) גם כן מקובל מהרה"ק מרימנוב זי"ע. ויש מערערים על זה שנוסח זה מושר בפי כל נכדי הרה"ק מראפשיץ ומסתמא מקורו הוא מחצרותיהם. ואם אמת ונכון הוא יש לומר שהרה"ק מרימנוב קיבלה מהם, (שידוע שהרה"ק הר"ר הערש הסתופף במשך אחד עשר שנים בצל הרה"ק מראפשיץ לאחר הסתלקות רבו הר"ר מענדעלע מרימנוב זי"ע) אין לזה סתירה לומר שאח"כ היה שר אותו הרה"ק בעת תפילתו, והייטב לב שמעו ממנו אז והעתיקו בעת שהיה הוא מתפלל לפני התיבה.

שרייט זשע אלע גוט שבת וכו': הניגון הידוע כהיום יום בכל העולם, ומקורו היה נראה שבא מחצר הקודש וויזשניץ גוט שבת, גוט שבת וכו', הייליגער שבת לעכטיגער שבת, שמענו מוקני חסידי וויזשניץ שמקורו הוא ג"כ מהרה"ק מרימנוב, והגיע לחצר הקודש וויזשניץ על ידי בנו או נכדו של הרה"ק מרימנוב שהיה חתן הרה"צ רבי פנחס מבאראשע, אחיו של האהבת ישראל מויזשניץ זצ"ל, ומשם נתפשט בכל העולם [אמנם יש לציין שיש מערערים על זה ומציינים מקור אחר לזה].

ניגון התעוררות: בעת כתיבת השורות שלח לנו אחד מאנ"ש ההשובים שליט"א מעיה"ק ירושלים, ניגון עתיק יומיו, באומרו שג"כ מקובל מהרה"ק הנ"ל, והעלו את הניגון בקול אנ"ש, 8 < 7 ושם תמצאו אותו לרחבת נפשכם הטוב.

ובכן יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שזכותו הגדול יגן עלינו ועל כל ישראל, וכדמתאמרא משמיה דצדיקים על הגמרא אגרא דבי הילולא מילי, שמשמים נותנים כח להצדיק ביומא ההילולא דילי להשפיע כל מילי דמיטב לכלל ישראל.

נשמעים מרבתינו הקדושים זי"ע, מקורם הוא מהרה"ק הר"ר הערש מרימנוב זי"ע עיי"ש. ושם הבאנו כמה ניגונים שמקובל אצל אבותינו ורבותינו שחיברו הרה"ק הנ"ל, ונחזור ונוסיף עליהם עוד כמה ניגונים.

אהבה רבה: האי ניגון המורגל בפי כל בשם ה"אהבה רבה ניגון" אין לנו מילים אחרות מלתארו אלא בזה לומר: שפעסער פון אהבה טרערן האבן זיך שוין פארגאסן ביי דעם ניגון, זהו התיאור היחידי שאנו יכולים להוציא הרגש לבינו על האי ניגון המושר על אהבה רבה ביו"ט שבועות, וכן בשארי זמני התעוררות, וכן מושר בחצרות קדשינו בעת שהחתן עומד תחת החופה (עד שתבוא הכלה), או לפני בעת הקבלת פנים כהכנה לבנות בית נאמן בישראל. ולאחרונה נתפרסם ניגון זה בכל תפוצות העולם ומושרים בהרבה חצרות החסידים. [ויש לציין שהיה ראוי שצעירי הצאן ילמדו עוד פעם הניגון המקורי, ולא כפי שלאחרונה הוסיפו בה תנועות כמה בדחנים וכדו', וכמו שכתבנו לעיל שיש לנגן ניגוני צדיקים בדיוק]

יעלה תהנניע: הניגון הידוע בחצרות קדשינו על הפייט הראשון שמתחילים בה אחר שמונה עשרה דליל הקדוש יום הכיפורים (לא ידוע על כך בשאר חצרות החסידים). וכן מושר הוא בתפילת המוספין דשמיני עצרת בתפילת גשם, וכן ביו"ט הראשון של חג הפסח בתפילת טל. וכידוע שרבותינו הקדושים עבדו עבודה גדולה בתפילות האלו.

צדיקים יראו - הללוי קל בקדשנו: הניגון המושר בחצרותינו בתפילות ר"ה ויוה"כ על צדיקים יראו וישמחו, וכן על המזמור הללוי קל בקדשו שאומרים בשופרות דתפילת מוסף דר"ה, גם כן הוא מקורו הוא מהרה"ק מרימנוב, וידוע שרביה"ק הדברי יואל והברך משה היה רוקדים בהתלהבות נפלאה על שני קטעים אלו בימים הנוראים (וכבר הבאנו בחג הסוכות טעם לזה מרביה"ק הברך משה). [ומה שכתבנו צדיקים יראו, ולא ובכן צדיקים, כי רבותינו הקדושים היו מתחילים הניגון בתיבת צדיקים, היינו שאמרו מקודם תיבת ובכן בלא הניגון, ואח"כ התחילו לשיר צדיקים יראו וישמחו וכו'].]

בבואו מאדום: הניגון המושר בעת סעודת רעוא דרעוין על בבואו מאדום וכו' יצוה צור חסדו עד ושב וקבץ, מקורו הוא מהרה"ק מרימנוב וצוק"ל, וניגון זה מושר גם בעוד הרבה חצרות בהתלהבות ובהתעוררות.

שירת הים - חסל סידור פסח: הניגון המושר בחצרות קדשינו בליל שביעי של פסח על השירה, וכן ההמשך עם התיבות

חבר יקר!

לרגל התחלת
מס' מנחות

ביום ג' פ' וישלח הבעל"ט
במסגרת חבורתינו הק'
עכשיו הוא הזמן
להצטרף

ללמוד ולשנן הדק היטב ולהיבחן בכתב
מידי חודש בחודשו עם מתן שכרה בצידה

ניתן להירשם
אצל מנהל החבורה
הר"ר יואל ראזנבערג שליט"א
0504128982

בברכת הצלחה

הנהלת החבורה

הגה"ק רבי שמואל אליעזר בן רבי יהודה הלוי זי"ע איידליש המהרש"א - יומא דהילולא ה' כסלו שצ"ב

להביא את ארוחותיו במו ידה, וכאות תודה והוקרה אליה כינה המהרש"א את עצמו על שמה "איידליש".

אלה תולדות

על כס הרבנות

עשרים שנה ישב המהרש"א בישיבתו תחת חסותה של חמותו הגבירה, ושקד על התורה והעבודה עם תלמידיו, בשנת שס"ה נפטרה חמותו כשהיא זקנה מופלגת בת מאה שנים, כאשר בדקו בעזבונה תמיהו הכל בראותם שלא השאירה אף פרוטה אחת ליורשיה, ואת כל יתרת רכושה הוציאה בימיה האחרונים להחזקת הישיבה, שהספיק עד שלושים ימי אבלה, וכך נשארו המהרש"א ותלמידיו בלי תומך, ביום השלושים באה משלחת של קהילת כעלעם לפויזנא והציעו לפניו את כתר הרבנות בעירם, המהרש"א שברח כל ימיו מן הכבוד, והי שנא את הרבנות, ראה בזה יד ה' ונאלץ לקבל עליו את עול הרבנות, בשנת שע"ד נתקבל לרב ואב"ד בעיר לובלין, ובשנת שפ"ה עבר לכהן ברבנות העיר הגדולה בישראל אוסטראה, ואמרו עליו שבמשך כל השנים שהי רב באוסטרואה לא הי בכל העיר יהודי רעב לחם, שם הרחיב ביותר את ישיבתו הגדולה, אלפי תלמידים זרמו לישיבתו, ושמו יצא למרחקים כגאון הדור, וכל גדולי הדור באו עמו במשא ומתן של הלכה. המהרש"א הי דרכו להתבודד בחדרו קודם לימודו עם תלמידיו, ולא ידעו מה מעשהו, שכרו התלמידים בחור עני שיטמין עצמו תחת המטה בחדרו של רבם המהרש"א לראות מה עושה שם, כשנכנס המהרש"א לחדרו והתחיל בעבודתו, התחילו עיניו של התלמיד לכהות עד שלא הי יכול לראות עד שהי קרוב ח"ו להתעוור, יצא הבחור ממקומו והתודה לפניו רבו על מעשהו, ובירכו שיתרפא.

צדיק מצרה נחלץ

בשקדנותו הרבה למד המהרש"א יומם ולילה, וכדי שלא ירדם בלילה תוך כדי לימוד, גדל המהרש"א את שערות ראשו,

מרן המהרש"א נולד בשנת שט"ו בעיר קראקא לאביו רבי יהודה הלוי ז"ל, שנמנה על גדולי העיר, כבר במעלליו יתנכר נער בחכמתו הנפלאה אשר הפליא את כולם, עד שגדולי הדור היו משכימים לפתחו להשתעשע עם הנער הרך, ויצאו מהתפעלות על גודל חריפתו וכח זכרונו העצום שלו, וכולם העידו שעתיד הוא להיות לגאון גדול בישראל, גם הי ילד מחונן בהדרת פנים מאד ושרים ורוזנים היו באים להסתכל ביופיו, ואביו ואמו שחששו מעינא בישא, גדלו את שערות ראשו.

האיש מקדש

כשהגיע לפרקו רצו הרבה רבנים גדולים ועשירי המדינה לזכות באבן יקרה זו, אבל הוא לא רצה בשום שידוך שהציעו לו, שנפשו חשקה בתורה ורצה להוסיף ולהגות בתורה שנים רבות, וכל הצעותיו היו כרוכות במשרות רבנות הגוררות אחריהן עסקי הציבור, ויגרם לו הרבה ביטול תורה בשביל זה, באחת הימים הגיע לקראקא הרבנית מרת איידל אשכנזי היילפרין מפויזנא אלמנתו של הגאון ר' משה אשכנזי היילפרין זצ"ל אב"ד דק"ק בריסק, מתלמידי המהרש"ל והרמ"א, שהיתה עשירה מאד, והגיעה לקראקא עקב מסחריה, ושמעה את שמעו של העילוי הנפלא, הלכה לבית הורי המהרש"א והציעה לפניהם את בתה החכמה והצנועה, ואמרה שהיא תחזיק את החתן כל ימיה בהיותו סמוך על שלחנה, המהרש"א הסכים להשידוך, ואחרי נשואתו עבר לפויזנא, ופתח ישיבה אשר נתלקטו אליה תלמידים רבים גדולי תורה ויראה, ונודעה הישיבה בשם "החבורה הקדושה" באשר תלמידיה עסקו בתורה בקדושה ובטהרה מתוך פרישות מתענוגי עוה"ז, וחמותו החזיקה מכספה את כל תלמידי ישיבתו הגדולה בכל הצטרפותם, חמותו העשירה העריץ מאד את חותנתה המהרש"א, ולא פעם אחת עזבה עסקיה ובאה לביהמ"ד

והוטמן למחרתו ביום א' בבית החיים באוסטראה.

מורשתו הרוחנית

מורשתו הרוחנית היא בלתי שום ספק ספר "חידושי הלכות" ו"חידושי אגדות" המפורסמים בישראל, שנספח כמעט לכל מהדורות התלמוד, ב"חידושי הלכות" הוא מפרש ומסביר את דברי התלמוד בעמקות ובחריפות יתירה, ואמנם לשונו קצרה מאד - כמו שכתוב בעצמו בהקדמתו "שמאהבת הקיצור לא יאריך בדברים" - ופעמים גם יותר מדי, עד שקשה להבין את כוונתו, ברוב המקומות הוא מסיים "ודוק" או "וק"ל' אע"פ שבאמת אינו קל כל כך, והאחרונים מתייגעים להבין את דבריו, וב"חידושי האגדות" מפרש את האגדות התמוהות בתלמוד, גדולי הדורות העריצו מאד חיבורו ואמרו עליו גדולות ונצורות, ונצטט כמה מהם, וז"ל "ראש יוסף" (פסחים כז): זה ימים לא כביר נדפס ס' מ"ע ותמה על מהרש"א ז"ל כדרכו, וכנראה שלא טרח לעיין בדברי מהרש"א ז"ל להבינם על בורים, ותמה אני שרב גדול כמוהו איך שלא שת לבו לעיין במהרש"א ז"ל "אשר כל דבריו ברוה"ק נאמרו", ומי יתן וכל חכמי ישראל בזמנינו יבינו דבריו הקדושים וטוב להם וכו', ואיך לא ירא לכתוב על מהרש"א שטעה, וכל דבריו מים חיים מן המקדש עכ"ל, חי' הלכות (להג"ר יואל ב"ר משה גד זצ"ל נכד הט"ז) דברי מאוה"ג ומאור עינינו בהלכה מרא דשמעתתא הגאון מהרש"א ז"ל אשר בדק כל חורין וסדקין ויורד לעומק וצלל במים אדירים והעלה מרגניתא דלית בה טימא ולא הניח כל סדק ובדק אשר לא תיקן וכל דבריו מיוסדים על אדני השכל ויסודות חזקים "וכל רוחות שבעולם לא יזינו ממקומו" ואיך יערב לבו לגשת לסתור או לחלוק בשום דבר מדבריו "וכל החולק עליו כחולק על השכינה", עכ"ל, הגאון ר' יונה לאנדסאפער זצ"ל (בעמח"ס שו"ת מעיל צדקה, כנפי יונה, מאורי אור, חי' גאון עצום ומקובל נורא איש אלקים קדוש) בצוואתו וז"ל: "... ויעמיד ג"כ בדקדוק רב על פי מהרש"א ופירושו לבד יוכל להאר עיני האדם בתורה כל זמן שמאריך בה לעמוד על עומק ההלכה כי כל דבריו הם בקיצור מופלג ובעומק לאמיתות לשונו עט סופר מהיר ורוח אלקים דיבר בו "כי מבלעדי רוח"ק א"א שיעשה אדם ספר כדומה לזה", עכ"ל, חזון אי"ש" (קובץ אגרת מכתב א') לא אמנע להעיר כי בלבי אשר לא יפה עשו הדור האחרון אשר עזבו לימוד ס' מהרש"א ז"ל אשר מתנה טובה נתנה לישראל לזכות בו הדורות הבאים אחריו, להרגיל את הלומדים בהתעמלות התורה אשר אך העמל הוא העבודה המעולה ואשר עליהם כיונו הז"ל בהפלגת התורה על לומדיה, והמהפך את הגשם לרוח והגוף לנפש, והנכנס ברמ"ח אברים של אדם לזככם ולעדנם לקיום חי' התורה, והס' הק' הזה הוא מלא התעמלות בדברים מוכרעים ועמוקים, ומרגל את האדם בעיון נכון ועמוק, גם מועיל הדבר מאד לזיכרון כל סוגיה לפרטיה ודור שלפנינו החזיקו מאד בס' הזה, והגרע"א לא הניח דבר מספרו, "ומיום שעזבוהו אבדו את ידיעת הפשט כלו" ... עכ"ל.

וקשרם בתקרת ביתו, כך חי' מנהגו כל לילה ולא הוציא לילה אחד בלי לימוד התורה, חוץ מלילה אחד שלא למד זה חי' בליל "ניטל", שאז חי' נוהג לחשב את הכנסותיו למען דעת כמה עליו להפריש מעשר לעניים, והנה חי' איש אחד קל דעת מתושבי אוסטראה, שנשא טינא בלבו על המהרש"א, הלך והלשין עליו בפני המלכות, שהוא מחרף ומגדף את הנוצרי, כהוכחה לדבריו הביא את מנהגו של המהרש"א שלא לומד תורה בליל "ניטל" באשר אוירתו של לילה זה טמאה היא, המהרש"א שלא ידע מכלום ישב כמנהגו באותו לילה וערך חשבונותיו, והנה לפתע נופל ספר מתוך הארון הספרים על הארץ, המהרש"א מיהר לקום והרים את הספר והחזירו למקומו, אולם כעבור כמה דקות נפל ספר אחר ממקומו, המהרש"א הרים שנית את הספר, כך חי' כמה פעמים, עד שחשב המהרש"א הלא דבר היא וכשנפל עוד פעם הספר נטל את הספר ופתחו כדי לעיין בו, באותו רגע נפרצה הדלת ושוטרי העיר פרצו את הדלת בלויית המסור, כשראו את המהרש"א עם ספר בידו, חזרו לעקבותיהם ועצת הרשע נאפר.

בימי המהרש"א היה איש אחד רשע מפורסם אשר הגיע זמנו והלך בדרך כל הארץ ומת, והלך אחד מתלמידי המהרש"א לעשות מעשה וביזה את המת בפני הרבים, בעת ששכב קודם הקבורה, בלילה ההוא נדרה שנת הבחור הלו, כי בא אליו הנפטר בחלום, ואמר לו להבחור: הריני להזמין אותך לדין תורה לפני הבי"ד של מעלה, על אודות הבזיונות שעשית לי, וכך חזר ונשנה במשך כמה לילות, עד שגמרו אומר לפנות אל המהרש"א, משבאו אל המהרש"א ציוה להבחור שיבוא ללון בביתו, וציוה לאנשי ביתו כי כאשר יתעורר הבחור באמצע הלילה מפחד ומבהלה, יודיעו לו, וכך הוה באמצע הלילה נתעורר הבחור מרוב פחד ואימה ותיקף קראו להמהרש"א, ויגש המהרש"א למיטת הבחור, ופתח בלשונו לדבר אל המת: מה אתה רוצה ממנו, ענה המת: הוא ביזה אותי, אמר לו המהרש"א: כלום זה אינו מגיע לך, הלא היית רשע גמור כל ימי חיך, ענה המת: אין זה מגיע לי ולא הייתי רשע גמור, ועובדא הוי שראיתי פעם יהודי תלמיד חכם נופל לתוך נהר וכמעט שנשבע וסיכנתי את חי' והיצלתי את חייו, וכל המציל נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא ועוד שהיה לי חלק גדול בלימוד התורה שלו ויש לי דין של ת"ח, על כן תובע אני עתה את הבחור לדין תורה כדין המבזה תלמיד חכם.

כששמע זאת המהרש"א ענהו דברים נחרצים: שמע, לאמיתו של דבר יש לך משא כבר של עבירות, אך אי אפשר לתבוע אותך כי המעשים טובים שעשית עשו מחיצה גדולה בינך לבין הס'מ וכל המקטרגים עליך, אך דע שעוונותיך לא נמחקו כלל, ועכשיו רוצה השטן להכשילך, שאתה תגרום שהבחור ימות, ואז יקטרג עליך מדה כנגד מדה, כלומר, אמת הדבר שהצללת ת"ח, אבל עתה רוצה הנך להמית ת"ח, ודבר זה יבטל ויפיל את המחיצה המגינה עליך, וממילא יפקדו עליך את כל עוונותיך, לכן אנא במזותא מומך אל תעשה מעשה כסיל ואל תאבד עצמך לדעת ומחול לו, ויערב גם לך, ואכן נענה לו המת להמהרש"א והבחור שב על כנו.

המהרש"א נפטר במוצאי שבת קודש ה' כסלו שנת שצ"ב,

שבת
התאחדות
והתחזקות
 חתומי - ב"מ
 חלק
 סדר ראשון
 חלק
 חלק
 חלק

לעשות רצון אביך שבשמים

הננו בזה להודיע לכל ילדי התשב"ד שיחיו
 כי לרגל שבת התאחדות והתחזקות - פר' ויצא

חתמים א"ה

**מבצע מיוחד לשב"ק זו
 לחיזוק עמוד התפילה**

יש להשתתף במשך כל תפילות השבת כראוי וכאות, לבוא
 בדיוק בתחילת זמני התפילה, לעמוד על מקום אחד, להתפלל
 בקול ובכוונה, ובזמני שלא לדבר דברים בטלים ח"ו

א) בזמן חזרת השי"ח בתפילת מנחה ערש	המצטיין בהנ"ל
ב) בחבורת אבות ובנים בלי שב"ק	יקבל
ג) בעת אמירת תהלים בבוקר יום השב"ק	במשך השב"ק
ד) לפני סידור קרי"ש בתפילת שחרית	5 כרטיסים
ה) בזמן חזרת השי"ח בתפילת מוסף	

**הכרטיסים
 יהיו עם התיבות דלהלן**

הוי עז כנמר | וקל כנשר
 ורץ כצבי | ונבור כארי
 לעשות רצון אביך שבשמים

המצטינים שיקבלו כל ה-5 כרטיסים

**יקבלו בסעודות מלוח מלכה
 מתנה מיוחדת**

מכסת שבתא טבא
 הנהלת מפי זולאים

א פארכאליכע

בקשה!!!

קויף איין ביי מיר

און העלף מיר
צו חתונה
מאכן
מיינע קינדער
בדרך נבז

והחדקת בו

צו גלסטאט מאלב אין צצקב

סיפורי קודש
שנשמעו
מב"ק מרן
רבינו הגה"ק
שליט"א

משולחן גבוה

לרגל חיזוק לימוד התורה בבית מדרשינו אמרנו ללקט קצת סיפורים וענינים על לימוד התורה

אפגעשריבן דעם טור בית יוסף, געב עס פארן כתב סופר, ער געבט עס פארן כת"ס דער כת"ס וואונדערט זיך צו וואס האט ער געדארפט מעתיק זיין די גאנצע סימן, אזא טרחה, ער האט דאך געקענט אריבערשיקן דעם גאנצן טור, ער האט נישט געקענט פארשטיין פארוואס האט דער חוסטער רב זיך געדארפט מטריח זיין מעתיק צו זיין דעם סימן.

האט ער געזאגט פארן רב פרעג אים פארוואס האט אויסגעפעלט די טרחה, איך וואלט עס אליינס געקענט נאכקוקן, ער האט געפרעגט דער מהר"ם שיק האט דער מהר"ם שיק אים געענטפערט איך האב נישט דעם טור בית יוסף, כ'האב געשריבן פון זכרון, דער כת"ס האט דאס געהערט איז ער געגאנגען פארשאפן א טור בית יוסף, איז מען אריין אין שטאט ברענגען א טור בית יוסף אבן העזר און ער האט נאכגעקוקט, קיין איין ווארט נישט געפעלט. דער מהר"ם שיק האט זיך אויסגעדרוקט אז נישט ווייל ער האט א גוטע קאפ, נישט ווייל איך האב א גוטע זכרון, נאר איך האב אסאך גע'חזר'ט.

*

כ'האב געלערנט מיטן טאטן ז"ל אלץ יונגערמאן, מיר געלערנט סוגיא דער חת"ס, מ'האט געלערנט פני יהושע, צוזאמען דורכגעטוהן די סוגיא, און איינמאל זאגט מיר מיין טאטע א שיינעם חידוש זייער

גוט געשטימט פארענטפערט די פני יהושע, זאג איך פארן טאטן איך האב אויך געלערנט די חת"ס און כ'האב אויך געלערנט די פני יהושע, פארוואס מיר איז עס נישט איינגעפאלן, האט מיר דער טאטע זאגט אז ביינאכט ווען דו ליגסט אין בעט און ס'האלט דיר וואך די קשיא קומסטו

דער טאטע ז"ל האט פארציילט אז ער האט געהערט פון פעטער ז"ל - דער פעטער ז"ל האט באקומען הוראה פון סעמיהאלער רב ר' שמעון גרינפעלד, דער סעמיהאלער רב האט געלערנט ער איז געווען א תלמיד פון כת"ס, און ער האט חתונה געהאט קיין חוסט, ער איז געווארן א איידעם אין חוסט, ווען ער האט געוואוינט אין חוסט איז ער געווארן נאנט מיטן חוסטער רב דער מהר"ם שיק, ער פלעגט אסאך אריינגיין צו אים רעדן אין לערנען.

אמאל איז דער מהר"ם שיק דער רב פון זיין שטאט געפארן אויף איינע פון די בעדער פלעצער, דארט וואו דער כת"ס זיין רבי איז אויך געווען, האט ער געטראכט זייער א גוטע געלעגנהייט אז דא האט ער דער רב פון זיין שטאט און זיין רבי ביי וועם ער האט געלערנט וועלן זיין צוזאמען, האט ער זייער געהאט גרויס חשק מיטצופארן, און אזוי האט ער געטוהן. ער איז מיטגעפארן מיט זיין רבי דער מהר"ם שיק, און דארטן ביי די בעדער האט ער זיך געדרייט סיי ביי זיין רבי דער כת"ס און סיי ביי מהר"ם שיק דער שטאט רב.

זייענדיג ביים כת"ס זיין רבי האט אים דער כת"ס געזאגט אז ער האלט אינמיטן שרייבן א תשובה, און ער דארף א טור בית יוסף אבן העזר, ער האט געוואוסט אז ער דרייט זיך אויך ביים מהר"ם שיק זאגט ער פרעג דיין רבי'ן פרעג דיין רב דער מהר"ם שיק צו ער האט א טור בית יוסף אבן העזר, איז ער געגאנגען צום מהר"ם שיק פרעגן, פרעגט ער אים וועלכע סימן דארף דיין רבי, דער סעמיהאלער רב האט געוואוסט אין וועלכע תשובה דער רבי איז עוסק, האט ער אים געזאגט די און די סימן. זאגט ער קום צוריק מארגן. ער איז צוריקגעקומען מארגן האט ער אים געגעבן א פעקל

צוריק דער כח, וואס לערן איך, משניות, וועלכע משניות, פרק איזהו מקומן. אזוי האט ער טאקע געטון, ער האט געלערנט מס' זבחים פרק איזהו מקומן און נאכדעם איז ער צוריק געגאנגען און געזעגענט דעם עולם.

*

אין גראסווארדיין איז געוועהן אזא חברה חריפות - אזוי האט עס דאך געהייסן חברה ש"ס חברה חריפות - מ'האט געזאגט פשעטלעך, מ'האט גוט געקענט לערנען, דארט איז געוועהן אזא סארט חברה, דער פעטער ז"ל איז געווען דארט אין גראסווארדיין אויף א ווייזט, - מיין טאטע ז"ל פלעגט עס אלעמאל דערמאנען - האט ער דעמאלטס געזאגט א פשעטיל אין די סוגיא פון היזק שאינו ניכר, דארט זענען געווען תלמידי חכמים וואס זענען געגאנגן אן קיין בערד, און דער רבי ז"ל האט זיך מיט זיי מפלפל געווען אין לערנען, און ביים סוף דרשה האט ער זיך אויסגעדריקט אויף זיי "היזק שאינו ניכר - היזק עס איז א שאד, שאינו ניכר אז ס'דערקענט זיך נישט אויף אייער פנימ'ער אז איר זענט תלמידי חכמים

*

אין די היינטיגע ישיבות לערנט מען אפשר בעסער ווי מען האט אמאל געלערנט. מען רעדט לגבי לערנען בעסער מער בעיון, אבער התמדה איז געווען זייער שטארק, די זך איז אזוי, גמרות צום לערנען האט מען דען יא געהאט אמאל?! וועלכער איד האט געהאט א רשב"א און א ריטב"א אינדערהיים?! א פני יהושע, ווער האט דאס געהאט? אפילו אין די ישיבות, וואס איז שוין געווען ערענסטע ישיבות איז געווען סך הכל צוויי פני יהושע'ס, מ'האט דאס געבראגט, מ'האט זיך איינגעטיילט יעדער איינער זאל האבן אין געוויסע שעות, אזוי איז עס געווען. ווער האט געהאט א ווילנער ש"ס? א גאנצער ש"ס, דאס האט שוין געהייסן א גרויסע זאך. אינדערהיים האט מען געהאט א "חזר בחור", ס'איז געווען אזוי דער סדר אז א גרעסערער בחור האט געלערנט מיט קלענערער בחור, נו, האט זיך געמאכט אמאל וואס איז געווען א בחינה רבי לא שנה רבי חייא מנין.. מ'האט דאך נישט געהאט קיין ברירה אין יענע צייט, א ישיבה האט נישט געקאסט קיין געלט, נאר א קליינער בחור האט באצאלט פארן גרעסערן בחור ער זאל מיט אים לערנען.

אזוי איז געווען אלע ישיבות אינדערהיים. די זאך איז אזוי, מען האט דאך זיך זייער געמוטשעט, די בחורים האבן דאך אין אונגארן געגעסן 'טעג', דאס איז דאך געווען א אפקומעניש, און ווער עס האט נישט געהאלטן דערביי זיך אזוי צו מוטשענען אין די ישיבות, דער איז בכלל נישט געקומען אין ישיבה לערנען, אזא בחור וואס האט נישט געהאלטן דערביי, ער איז זיך נישט געקומען פלאגן ער זאל גיין זונטאג עסן ביי דעם און מאנטאג עסן ביי א צווייטן, קומט אויס אז ווער איז געקומען אין ישיבה לערנען נאר ווער עס האט געהאלטן דערביי, ממילא איז געווען זייער שטארק די התמדה, דאס איז א גרויסער יסוד.

ארויס אז דו וועסט ארויסקומען פון בעט נאכקוקן וועט דיר אויך בייפאלן אזעלכע חידושים.

*

רבי אייזיק'ל זידיטשובער פלעגט ארומפארן נאך געלט נאך איידער ער איז געווארן רבי, איז ער אויך געווען אין צאנז, דער צאנזער רב האט אים שטארק מקרב געווען, ער האט געהאט זיין אכסניא ביים דברי חיים. אמאל איז ער געווען אין צאנז אין ווינטער, איינמאל איז דער דברי חיים ארויסגעגאנגען ביינאכט אין הויף אונטערן שטוב, רבי אייזיק'ל איז געזעסן אין בית המדרש און געלערנט הויך אויפן קול. - רבי אייזיק'ל איז געווען א גרויסער מתמיד, דער טאטע ז"ל האט געזאגט אז ער איז געווען א משונה'דיגער מתמיד, אז ער האט נישט געהאט קיין לעכט האט ער געלערנט אינדערויסן לאור הלבנה - ווען דער דברי חיים איז אריבערגעגאנגען און ער האט אים געהערט לערנען האט ער זיך צוגעשטעלט צו די טיר און אויסגעהערט זיין לערנען. עס איז געווען ווינטער, און ס'האט זיך אראפגעלאזט א שניי, ס'איז געווען א פרעסט און דער דברי חיים איז געשטאנען אנגעטון נאר מיטן כאלאטל האט גארנישט געשפירט, ער איז איבערגעדעקט געווארן פון די שניי... ביז מ'האט באמערקט אז דער דברי חיים איז נישטא איז מען אים געגאנגען זוכן, ביז מ'האט אים געטראפן ווי ער שטייט שוין אזוי כמעט פארפרוירן, מ'האט אים געדארפט דערווארעמען און ברענגען צו זיך. האט ער געזאגט אז ער איז דורכגעגאנגען און ער האט געהערט לערנען תורה לשמה, ער האט זיך נישט געקענט אפרייסן פון דארט.

*

דער דברי חיים איז אלס אינגל געווען אין לובלין. ער איז געשטאנען אין די זייט און צוגעקוקט ווי אזוי דער רבי פון לובלין געזעגענט דעם עולם. נאכדעם זאגט ער "עדער זאל ארויסגיין פון שטוב", ער האט מפסיק געווען אינמיטן געזעגענען דעם עולם און ארויסגעשיקט דעם עולם. דער דברי חיים איז געווען א אינגל, און ער האט באשלאסן אז ער גייט נישט ארויס, ער מוז דאס זעהן, איז ער אריינגעקראכן אין די שאפע, ער וויל זעהן וואס דא גייט זיין. דער רבי פון לובלין איז געבליבן אליינס אין שטוב, זעהט ער ווי דער רבי פון לובלין גייט צו צו די שאפע און ער נעמט אים ארויס פון דארט, און ער פרעגט אים "דו ווייסט פארוואס איך האב ארויסגעשיקט דעם עולם?", ער האט אוודאי נישט געוואוסט וואס צו ענטפערן, האט ער אים געזאגט "קום אהער וועל איך דיר זאגן, דו וועסט דאך אמאל זיין א רבי און דו וועסט נעמען קוויטלעך, וויל איך אז דו זאלסט וויסן, ווען איך געזעגען דעם עולם זעה איך דעם שם הוי"ה לייכטן פאר זיך, אזוי ווייס איך וואס צו ענטפערן פאר אידן וואס קומען אריין מיט פארשידענע שאלות, אויב כ'זע נישט דעם שם הוי"ה ווייס איך נישט וואס צו ענטפערן, אזוי ווי כ'האב אויפגעהערט צו זעהן דעם שם הוי"ה האב איך מפסיק געווען צו געזעגענען, וואס טו איך כדי כ'זאל ווייטער זעהן דעם שם הוי"ה, איך גיי לערנען אזוי קומט

אחיל אא חיל:

בעוד שלושה שבועות

ביזם ב' פרשת וישלח
י"א כסלו הבעל"ט

ישימו אלפי ישראל
לימוד

**מסכת
זבחים**

ויתחילו בקביעות
גמור בלימוד

**מסכת
מנחות**

וועט איר
אדורכלערנען
די רייכע מסכתא
באגלייט מיטן
כח הרבים

**אין בלויז
זעקס
חדשים!**

תוצאות אברים ד'סאמער
בשנת ת"ש תת"ל ע"א

אשריכם תלמידי חכמים העוסקים בהלכות עבודה!

א פארשטעלונג
בקשה!!!

טראכט
איין מינוט
מיט ישוב
הדעת

ווען איהר ווילט
מאכן סיי וועלכע ביזנעס
ארבעט סיי וואס איהר ווילט קויפן
ארבעט פארקויפן

איז דא
איינער
פון אנשי
שלומינו
וואס טוט
אין דעם
פעלד ???

והחדקת בו
די גרעסטע מאַרק אין צדקה

ישיבת מהרי"ט
דרכי יואל
מסאטמאר

באשת והד"צ
דאס ישיבת שליט"א

מסאטמאר
מחוז
מסאטמאר

השתלשלות התייסדות ובנין ישיבת מהרי"ט

בעיר בני ברק יע"א

התורה והברכה למערכת "גני מוסדות סאטמאר" על עזרתם בעין יפה

דארמיטארי און אלע הצטרכותן. מיט דריי יאר צוריק האט "קרית יואל" אויפגענומען אלס אב"ד דעם ריסקיווער רב הגאון הצדיק רבי אברהם שלמה כ"ץ שליט"א, וועלכער פירט אן מיט אלע עניני הקהלה והישיבה. מיט עטליכע וואכען צוריק האבען מיר דא געהאט אלס גאסט דעם חשובן

פראכטפולער בנין פון סאטמארער ישיבה אין בני ברק איצט פארענדיגט געווארען

קרית יואל, בני ברק, לופט מיידלעך א חינוך על טהרת הקודש... פאסטן... היינט חמשה עשר באב דש בנוסח סאטמאר. און פון אלע און איר צוויי מקוואות מיט איר בעיה פארטיג געווארען דער טיילען ארץ ישראל קומען מיידלעך הידורים ושיכולים. זייער ריווגער בנין פון דער סאט"א צו קריגען דעם מוסטערשאפטען פארער מתיבתא. מהרי"ט טיב אין חינוך אין דעם בארימטען מוסד, דעם שיכון "קרית יואל" אין וואו זיי ווערען אויך באזארגט מיט מינדעסטער שטיצע פון דער בני ברק. א דארמיטארי און אלע הצטר... שלת הכופרים נאר בלויז א דער מסירת נפש און איבער קרית יואל אין אן אייגענאר כות"ן. טיגעל שיכון וואו עס וואוינען עטל... ליכע הונדערט אידען יראים ושל... מים על פי הדרכת כ"ק אדמו"ר דעם ריסקיווער רב הגאון ר' געציל בערנער פון לא סאטמאר שליט"א. הצדיק רבי אברהם שלמה כ"ץ דער שיכון האט עטליכע בתי שליט"א. וועלכער פירט אן מיט מדרשים וואו דער קול תורה הערש אלע עניני הקהלה והישיבה. זיך בייטאג און ביינאכט. א בא" מיט עטליכע וואכען צוריק האט רימטע ישיבה און מתיבתא - בען מיר דא געהאט אלס גאסט ישיבת מהרי"ט. ווי אויך א בית דעם חשובען שליח פון כ"ק מרן חינוך לבנות מיטן נאמען. בנות אדמו"ר שליט"א מסאטמאר, הרב ארץ ישראל האט שמים איבער ר' יוסף אשכנזי, און ער האט גאנץ ארץ ישראל און אויך מחוץ געהאט די בעלענענהייט צו זען די גרעניצען פון ארץ ישראל. אין דאס פארענדיגען דעם פראכטפולען בנות ארץ ישראל קריגען די בנין, וועלכער אנטהאלט א בית מדרש צום לערנען אין דאזיגענע. מיט באזונדערע צימערן סאך די שיינע באננאלאגס און רופט, יעדען טאג בנין - אויך א

פאלגענד איז א באריכט פונעם חנוכת הבית ט"ו באב תשכ"ד ווי אזוי עס איז גיוועהן באריכטעט דעמאלטס און "דער איד". פראכטפולער בנין פון סאטמארער ישיבה אין בני ברק איצט פארענדיגט געווארן קרית יואל בני ברק (לופט פאסט) - היינט חמשה עשר באב איז בע"ה פארטיג געווארן דער נייער ריווגער בנין פון דער סאטמארער ישיבה אין בני ברק. דעם שיכון "קרית יואל" איז אן אייגענאר כות"ן. טיגעל שיכון וואו עס וואוינען עטל... ליכע הונדערט אידען יראים ושל... מים על פי הדרכת כ"ק אדמו"ר דעם ריסקיווער רב הגאון ר' געציל בערנער פון לא סאטמאר שליט"א. הצדיק רבי אברהם שלמה כ"ץ דער שיכון האט עטליכע בתי שליט"א. וועלכער פירט אן מיט מדרשים וואו דער קול תורה הערש אלע עניני הקהלה והישיבה. זיך בייטאג און ביינאכט. א בא" מיט עטליכע וואכען צוריק האט רימטע ישיבה און מתיבתא - בען מיר דא געהאט אלס גאסט ישיבת מהרי"ט. ווי אויך א בית דעם חשובען שליח פון כ"ק מרן חינוך לבנות מיטן נאמען. בנות אדמו"ר שליט"א מסאטמאר, הרב ארץ ישראל האט שמים איבער ר' יוסף אשכנזי, און ער האט גאנץ ארץ ישראל און אויך מחוץ געהאט די בעלענענהייט צו זען די גרעניצען פון ארץ ישראל. אין דאס פארענדיגען דעם פראכטפולען בנות ארץ ישראל קריגען די בנין, וועלכער אנטהאלט א בית מדרש צום לערנען אין דאזיגענע. מיט באזונדערע צימערן סאך די שיינע באננאלאגס און רופט, יעדען טאג בנין - אויך א

א באריכט פונעם חנוכת הבית און "דער איד".

שליח פון כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מסאטמאר הרב ר' יוסף אשכנזי, און ער האט געהאט די געלעגענהייט צו זעהן דאס פארענדיגען דעם פראכטפולען בנין, וועלכע אנטהאלט א בית מדרש צום לערנען און דאווענען, מיט באזונדערע צימערן פאר די מגידי שיעור, ווי אויך א מאדערנע שיינ איינגעארדענטע דארמיטארי און אויך צוויי מקוואות מיט אלע הידורים ושיכולים.

דאס אלס ווערט נאטיירליך געמאכט אהן דער הילף אדער אפילו מינדעסטער שטיצע פון דער ממשלת הכופרים נאר בלויז א דאנק דער מסירת נפש און איבערגעגענקייט פון חסידים ואנשי מעשה, און באזונדערס החסיד הנדבן ר' געציל בערגער פון לאנדאן, וועלכער האט א גרויסן חלק אין די סאטמארער מוסדות אין ארץ ישראל, וועלכע בליען ב"ה לשם ולתפארת.

פארטיג געווארן דער נייער ריווגער בנין פון דער סאטמארער מתיבתא "מהרי"ט" אין דעם שיכון "קרית יואל" אין בני ברק. "קרית יואל" איז אן אייגענארטיגער שיכון וואו עס וואוינען עטליכע הונדערט אידען יראים ושלמים על פי הדרכת כ"ק אדמו"ר מסאטמאר שליט"א. דער שיכון האט עטליכע בתי מדרשים וואו דער קול תורה הערט זיך בייטאג און ביינאכט, א בארימטע ישיבה און מתיבתא - "ישיבת מהרי"ט". ווי אויך א בית חינוך לבנות מיטן נאמען "בנות ארץ ישראל" וואס שמיט איבער גאנץ ארץ ישראל, און אויך מחוץ די גרעניצען פון ארץ ישראל, און "בנות ארץ ישראל" קריגען די מיידלעך א חינוך על טהרת הקודש בנוסח סאטמאר, און פון אלע טיילען ארץ ישראל קומען מיידלעך צו קריגען דעם מוסטערשאפטען חינוך אין דעם בארימטען מוסד, וואו זיי ווערען אויך באזארגט מיט א

להלן רשימת תלמידי הישיבה דישיבת מהרי"ט חורף תשכ"ו

ישיבה קטנה כתה של הרב ר' בנימין אינדיג שליט"א	שלמה מעריך יצחק צבי ווייס משה צבי ורטהיימר חיים ווייס יעקב סופר בנימין פרנקל שמעון פייג אברהם מנחם פרנקל מרדכי צבי גרוס	חורף תשכ"ו ישיבה גדולה ג' כתה של הרב ר' יוסף שליט"א	זלמן לייב אילוביץ ברוך אילוביץ מרדכי פולאצק שבתי פוקס שמואל צבי רוזמן יוסף פורגס יעקב לנדוי יוסף הלל כהן קאפל ברגר יצחק בלומנפלד שמואל מארקוס יחזקאל הירש יצחק יאזעף חיים אפרים פרנקל מאיר רייכנברג חיים משה רוטנשטיין אשר יוסף שורץ משולם מנדלוביץ יצחק סיני ולדמן אריי ווייס חיים אליעזר יאקאב בנימין זאב לנדוי	נחמן חיים בראך אברהם מנדלוביץ זלמן לייב ולדמן יצחק סנדר ישראל משה לבוביץ יצחק מושקוביץ חיים רייכנברג	ישראל איצקוביץ יוסף איצקוביץ משה ראובן איצקוביץ אייזיק מנדל ויזל מרדכי אברהם וויינשטוק משולם יעקובוביץ נפתלי לאזאר חיים שלמה היימליך נח סנדר יעקב פורגס ישראל פריינד ישראל יעקב פרידמן יעקב קליין אהרן דוד רובינשטיין אלימלך שטרן ליפא שטערן משה אפרים שטיינמן אליי כ"ץ דוד מושקוביץ ישראל ווייס יעקב חיים פאלאק	חורף תשכ"ו ישיבה גדולה א' כתה של הרב ר' יוסף משה סופר שליט"א	ישראל יעקב אופנהיים אברהם יודא כהן אליי דויטש אהרן מאליק פנחס אריי כ"ץ ישכר דוב כ"ץ אברהם שמואל פינקלשטיין יוסף פאלאטשעק אורי שורץ קאפל שורץ	חורף תשכ"ו ישיבה גדולה ב' כתה של הרב ר' דוד בלוי שליט"א	יוסף מייזליס יעקב פרידמן ישוע פיליפ שמואל פרידמן שלמה אליעזר שפילמן שלמה זלמן שורץ יודא שטיינמן יעקב מרובקה שניאור זלמן טאבאק חיים הלל אלימלך דוידוביץ משה גרינוואלד דוד באש גרשון בלומנפלד מרדכי ברנשטיין ישוע בלומנפלד יעקב גרינפלד אלכסנדר גרינוואלד
יחזקי' כ"ץ חיים לקס עזריאל קליין יצחק שמואל אופנהיים יקותיאל שורץ שמואל חיים זיידנפעלד שמעון ירוחם הירש משה שמואל איידליס אפרים דוד טייטלבוים ליפא טייטלבוים משה טרעגער יצחק אייזיק הולצר אפרים גרין חיים מאיר ווייס יוסף פנחס ונחוצקר מרדכי ווירצבערגר יעקב שמשון יאקאבוביץ פנחס יודא כץ	דוד פריינד יודא קאהן ראובן טרעביץ יחזקאל טעללר יצחק ווייס יוסף חיים גרינוואלד ברוך הלד מאיר הלד	יוסף שליט"א							

רבנו בוחן תלמידי הישיבה

ווען דער רבי האט באזוכט אין די ישיבה, האט ער פארהערט די גמרא אין מסכת גיטין דף ס', די שמנה פרשיות שנאמרה בו ביום, צוויי בחורים האט ער פארהערט, און זיי האבן גוט געענטפערט, ס'איז געווען א נס.. מ'האט נישט אזוי געלערנט יענע וואך.. די ישיבה איז דעמאלט געווען אין די לופטן, מ'איז געווען פארנומען מיטן רבינס באזוך.

ביי יענעם באזוך האט מען מחנך געווען דעם נייעם בנין פאר די ישיבה אין בני ברק, מ'האט געהאט אפגעקויפט א פאבריק און הנגיד ר' געציל בערגער ז"ל האט עס איבערגעבויט. דער רבי האט דעמאלטס נאכגעזאגט די גמרא אין ברכות "האי דוחקא דהוי ביה כלה מינייהו הווה", (דאס וואס מ'שפירט אז מ'שטופט זיך אזוי ביים לערנען, דאס קומט פון די מוזיקן), דער רבי האט געזאגט אז ס'איז נישט לייכט אויפצושטעלן א ישיבה, די "מינייהו" (מוזיקן) זענען זיך מתגבר, האט דער רבי זייער שיין ארויסגעברענגט דאס ענין דארט, אז דאס איז דער שכר, אגרא דכלה דוחקא, און האי דוחקא דהוה בכלה מינייהו, ער האט שיין צוזאמגעשטעלט די צוויי מאמרי חז"ל, אז דעם שכר באקומט מען ווייל ס'איז אזוי שווער דאס בויען ווען זיי לאזן נישט צו, און ער האט משבח געווען ר' געציל בערגער אז ער האט דאס אויסגעפירט. ע"כ.

על ביקור רבנו וחנוכת הבית של הישיבה בשנת תשכ"ה סיפר הרה"ג ר' יוסף חיים גרינוואלד שליט"א מגיד מישרים בוויילאמסבורג תלמיד הישיבה (נדפס בס' בזכרנו את ציון ח"א) כדלהלן, זות"ד:

ביקור רבנו בא"י בשנת תשכ"ה

...איך געדענק ווי די גאנצע דריי וואכן וואס דער רבי איז געווען אין ארץ ישראל און תשכ"ה איז געווען א יום טוב, און מען האט דאס געקענט שפירן אין די לופטן, די גאנצע שטאט און דאס גאנצע לאנד האט באקומען א חן, דער רבי איז יעדן טאג געקומען דאווענען אין ישיבה, און אלעס האט זיך געדרייט ארום דעם רבין, מ'האט באגלייט דעם רבין, מ'האט געהערט די דרשה אין די ישיבה, די דרשה אין ביהמ"ד. איך געדענק ביי די תפלות אין ביהמ"ד בין איך איינמאל ארויסגעלאפן אינמיטן דאווענען, דאס געדענג איז געווען אזוי שטארק, אז כ'האב געשפירט ווי איך האלט עס נישט אויס, אינמיטן דעם רבינס דרשה האט מען ארויסגעטראגן איינעם נאכן אנדערן פאר'חלש'טע אידן, ס'איז נישט געווען קיין עירקאנדישאן, נישט קיין פען, מ'ניצט דאך נישט שבת קיין עלעקטריק אין ארץ ישראל, ס'איז נישט געווען גארנישט, אבער ס'איז געווען געוואלדיג.

הודעה חשובה

הננו בזה להודיע שלרגל
שבת התאחדות והתחזקות
לילדי תשב"ר
ע"י חבורת מפי עוללים
שתתקיים
אי"ה בשב"ק פר' ויצא הבעל"ט

יתקיים לימוד

'אבות ובנים'

בליכ שב"ק מיד אחרי תפילת מעריב
בהיכל קליין עד שעה 7:00

נ.ב. במוצש"ק לא יתקיים סדר אבות ובנים

בברכת שבתא טבא

ההנהלה

מלאור שיצ"ר ליום השבת

שמחים אנו להודיע בזה לציבור אנ"ש שיחיו
כי בליכ שב"ק אחר התפילה

ידרוש בשבוע זו

הרה"ג ר'

שמואל שאול גרינוואלד

שליט"א

בבית מדרשינו הגדול היכל קליין

זכרו תורת משה במצוות שבת גרוסה

קמרת התורה

הגבאים

הודעה חשובה

הננו לבקש מכלל ציבור אנשי שלומינו שיחיו
בעלי גמחי"ם לתועלת הציבור
יכולים לפרסם את פעילותם

"בביזנעס פון בוק"

היוצא לאור על ידינו בימים אלו

הרוצה לפרסם יפנה בהקדם האפשרי

להר"ר ברוך אקער הי"ו

בטעל: 05484-57165

בברכת שבתא טבא

הנהלת המפעל

ולאם מלאם יאמץ

כשזה קם זה נופל!

עס איז נישט במציאות
אז א קינד זאל אויפואקסן
מיט א חיות און געשמאק
אין אידישקייט ווען ער זעט
אז זיינע עלטערן שעפן חיות
פונעם סמארטפאן!

עס גייט נישט צוזאמען.

יוגו

אלה איך
זאת האקט
אלה איך
הוא
אין איך
אזרחי?

חדי יום ביומו
חוק
ולא יעבוד!

אה, איך לערן מיט איהם
יעדן טאג ביים שיעור קבוע

|||
איני דר אלא
במקום תורה
|||

קול התורה
בקהילתנו הק'.

קביעת עיתים • חברותות • שיעורים • בחינות

געזעהן עפעס א לעכטיגקייט, האט ער זיך זייער געפריידט ווייל אויב ס'איז לעכטיג איז זיכער אז מענטשן געפינען זיך דארט, איז עשו אראגעגאנגען און ארויפגעשפרינגען אויף פערד און וואגן און זיך גענומען צו דעם פלאץ, ווי שנעל ער האט שוין געקענט גיין נאך אפאר טעג אראפגיין א שניי מיט רעגנס, און אזוי האט ער זיך געשלעפט שטאמערדייט, הונגעריג און מיד און ציטערנדיג פון קעלט ביז יענע פלאץ וואו ער האט געזעהן די ליכטיגקייט, וואס דאס איז געווען אין אמת'ן אריין די ישיבה פון זיין ברודער יעקב, וואס איז געווען א שיינע גרויסע בנין אנגעווארעמט מיט איינצונג.

**ויהי עשו איש יודע ציד
איש שדה ויעקב איש תם
יושב אהלים**

און ווי נאר ער איז דארט אנגעקומען איז עשו גלייך געפאלן אין חלשות. אזוי ווי די תלמידים פון ישיבה האבן געזעהן א מענטש איז אראפגעפאלן ביים טיר פון ישיבה אין חלשות זענען זיי גלייך צוגעלאפן און

אנגעהויבן אום צו דערמינטערן, און זיי האבן אים אריינגעטראגן אין איינע פון די צימער פון ישיבה, און מ'האט אים געווארעמט, און געגעבן צו עסן און טרינקען ביז ער איז צוריק געקומען אביסל צו זיך. און דעמאלטס האבן זיי אים געפרעגט ווער ער איז? האט ער זיי געזאגט אז ער איז עשו דער ברודער פון זייער ראש ישיבה. זענען זיי גלייך געגאנגען צו יעקב מודיע זיין אז זיין ברודער איז דא אריינגעפאלן פאר'חלש'ט, האט יעקב געהייסן מזאל זיך זעהן צו זארגן פאר אים מיט אלעס וואס ער דארף, מזאל אים ממשיך זיין צו געבן עסן און טרינקען, און אויך אים געבן א גוטן בעט זיך אויסצורוחן, און אויך זאל מען אים טוישן די בגדים וואס איז נאם געווארן די טאג.

נאך אביסל צייט ווען עשו האט זיך צוריק געקערט צו זיינע כוחות, איז ער אריינגעגאנגען אינעווייניג אין היכל הישיבה זעהן וואס טוט דא יעקב, און זיינע אויגן זעהן ווי ס'זיצן דא הונדערטער תלמידים און זיי לערנען תורה פון זייער באליבטן ראש ישיבה און רבי, זיין ברודער יעקב. יעקב האט דעמאלטס פונקט אינמיטן א טיפע סוגיא פון מסכת בבא קמא (דף ע"ז

אין ספר זכות אבות (דף צ"ג) ברענגט ער וואס דער חקל יצחק פון ספינקא זי"ע פלעגט יעדעס יאר דערציילן פרשת תולדות בשם הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימנוב זי"ע ווי ער פלעגט אראפלייגן די מחלוקת צווישן יעקב און עשו. ווי זיי האבן זיך ארומגעקריגט וועגן די עולם הזה מיט עולם הבא, און צום סוף האבן זיי זיך אויסגעגראד, און יעקב האט גענומען פאר זיך עולם הבא, און עשו עולם הזה.

ויגדלו הנערים, און יעקב איז געווען א איש תם יושב אהלים, יעקב האט זיך אויגעפעשטעלט א שיינע ישיבה, מיט אלע באקוועמלעכקייטן וואס א ישיבה דארף צו האבן, און ס'האבן זיך מקשר געווען מיט אים א שיינע צאל תלמידים וואס זיי זענען געזעצן און געלערנט תורה, און זיי האבן געהערט כסדר שיעורים פון יעקב אבינו. ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה, עשו האט זיך גענומען א

פערד מיט א וואגן און ער האט אנגעהויבן ארום צו פארן אין וועלדער און אין אנדערע פיסטע ערטער, און האט געהאט גרייט זיין פיילנבוין - ביקס און שווערד - כדי צו קענען פאנגען חיות בהמות און עופות.

איין טאג האט עשו פארבלאנדזשעט אין וואלד וואס ער איז געגאנגען פאנגען חיות, און זין וועגעלע איז אוועק געגאנגען פון די גראדע וועג, און אזוי האט ער ארומגעבלאנדזשעט צווישן די ביימער פון וואלד און ער האט נישט געטראפן די וועג ארויס. פונקט איז דעמאלטס געווען איינע פון די ווינטער טעג, און ס'האט געשיינט און געגאסן האגל. אזוי האט ער זיך ארומגעוואנדערט אין וואלד דריי טעג און נעכט, זיין עסן און טרינקען האבן זיך אים געענדיגט, און ער האט זיך געווארפן פון קעלט.

סוף דריטע טעג פארנאכטס האט פלוצלינג אנגעהויבן ארויסקומען אביסל די זון, און ס'האט זיך אביסל אויסגעשיינט, דעמאלטס איז עשו ארויפגעקראכן אויף גרויסן בוים זיך אומקוקן וואו ס'איז דא א פלאץ פון מענטשן ער זאל זיך ארויסזעהן פון וואלד, און פון דערווייטנס האט ער

ער געמאכט א לעבן אויף זייער חשבון, זיי האבן אים געברענגט צו עסן און אלע מעדנים אזוי ווי זיי זענען געוואוינט געווען ביי יעקב.

אבער אזוי ווי ס'איז אריבער נאך אפאר טעג, און זיי האבן פארשטאנען אז עשו קען פשוט נישט זאגן קיין שיעור און וועגן דעם דרייט ער זיך ארויס פון זיי מיט פארשידענע תירוצים, האבן זיי אנגעהויבן אוועק צו גיין פון ישיבה, ס'האט זיך אנגעהויבן קודם מיט א אפאר תלמידים וואס האבן געטאפן א זייטיגע טיר אז עשו - דער ראש ישיבה - זאל נישט באמערקן אז זיי זענען אוועק געגאנגען, און זיי האבן זיך געטראפן אין די קומענדיגע ביהמ"ד וואס יעקב איז געזעצן און געלערנט פאר זיך, און תיכף ומיד האבן זיי זיך צוגעזעצט צו אים און אנגעהויבן ווייטער צו לערנען פון אים תורה. און אזוי ווי יעדן טאג זענען נאך אפאר תלמידים ארויס פון ישיבה און אנגעקומען צו די ביהמ"ד וואס יעקב אבינו איז געזעצן און געלערנט, ביז נאך אפאר טאג איז שוין קיינער נישט געבליבן אין ישיבה, אזוי אז ס'איז שוין אויך נישט געווען ווער ס'זאל מאכן לעכטיג און הייצן פון די קעלט פון ווינטער, און אזוי איז מער נשיט געווען קיין עסן און טרינקען אין ישיבה.

אזוי ווי עשו האט זיך געטראפן אין די מצב הונגעריג און פריערענדיג פון קעלט, האט עשו חרטה געהאט אויף די גאנצע געשעפט וואס ער האט געמאכט דא מיט יעקב, און אנגעהויבן צו טראכטן ס'איז מיר דאך אסאך בעסער געווען צו רייטן אויף מיין פערד און וואגן און פאנגן חיות און בהמות, און ער האט באקומען שטארק חשק זיך צוריק צו טוישן מיט יעקב, און אזוי איז ער איז געגאנגען פון בנין הישיבה טרויעריג און אויפגערעגט מיט ליידיגע הענט. ביז ער האט זיך געטראפן נאכאמאל מיט יעקב און די ביהמ"ד וואס איז געווען נישט ווייט פון דארט.

אזוי ווי עשו איז אריינגעקומען דארט און געזעהן וואס טוט זיך דארט, איז ער תיכף צוגעגענגען צו יעקב און אים געזאגט, לאמיר זיך מער נישט קריגן, אונז זענען דאך ברודערס, איך וויל צוריק ציען פון די געשעפט, געב מיר צוריק די פערד מיטן וואגן, און דו נעם דיר צוריק די ישיבה. אבער יעקב האט אים געענטפערט איך בין גרייט צוריק צו נעמען די ישיבה, אבער די פערד מיט די וואגן בין איך נישט גרייט צוריק צו געבן, און אזוי איז טאקע געווען אז עשו איז אוועק פון דארט אינגאנצן ליידיג אן גארנישט.

אזוי פלעגט דער הייליגער רבי ר' מענדעלע רימנובער פארציילט, און ווי דער חקל יצחק פלעגט זאגן אז אוודאי ליגן אין זיינע ווערטער באהאלטן טיפע כוונות וואס נאר הייליגע און ערליכע מענטשן קענען פארשטיין.

עמוד א') די סוגיא ווערט אנגערופן "היתה לה שעת הכושר" וואס דארט אין יענעם עמוד איז דא איין שורה גמרא מיט א גאנצע בלאט תוספות. עשו האט זיך אראפגעזעצט ווארטן ביז ווען יעקב וועט ענדיגן דעם שיעור.

ווען יעקב האט געענדיגט און ער האט געזעהן עשו, איז ער צוגעגאנגען צו אים און געגעבן שלום עליכם, האט עשו גלייך אנגעהויבן מיט טענות און פאדערונג, אונז האבן מיר געמאכט א הסכם אז דו נעסט עולם הבא און איך עולם הזה, דאס ווייס איך אז עולם הבא האב איך זיכער נישט, און ווען איך וואלט געהאלט עולם הזה וואלט איש געשוויגן, אבער יעצט זעה איך אז עולם הזה האב איך אויך נישט, איך דארף ארמוואנדערן פון איין פלאץ צום אנדערן מיט א פערד און וואג, אריבער ליידיגע מדברות און וועלדער וואס איז פיל מיט חיות רעות און אנדערע שלעכטע זאכן, און נישט איינמאל מאל פאל איך אריין ממש אין סכנות נפשות, אזוי ווי ס'איז געווען די לעצטע דריי טעג וואס איך בין שיעור אויסגעגאנגען פון געלט און פון הונגערי, און דא ביסטו געקומען און זיך גענומען די גאנצע עולם הזה פאר דיר, דו זיצט זיך אין א שיינע גרויסע בנין ארומגענומען מיט תלמידים וואס הערן זיך צו צו דינע שיעורים וואס דו קאכסט ארום אין די תורה, און יעדע זאך וואס דו זאגסט נאר פאגלט מען דיר גלייך, ווינטער איז ד ישיבה ווארעם, און זימער איז עס אפגעקילט פון די היצן, דו זיצט זיך דא מיט תלמידים און האבן צו עסן און טרינקען מיט הרחבת הדעת, גארנישט פעלט ענק נישט, וואו איז די יושר? שרייט עשו צו יעקב.

יעקב איש תם, יעקב איז ערליך און ער זאגט פאר עשו ביסט גערעכט מיט אלע דינע טענות, אויב דו ווילסט גייען מיר זיך שוין טוישן, דו נעם איבער צו פירן די ישיבה, און איך נעם פון דיר דיין פערד און וואגן. תיכף ומיד האט יעקב איבערגעגעבן פאר עשו די די הנהגה פון ישיבה, און יעקב האט זיך גענומען די פערד און וואגן און אוועקגעפארן פון דארט, און ער האט זיך אריינגעזעצט אין א קליין ביהמ"ד ערגעץ נישט ווייט פון דארט און זיך געזעצט פאר זיך לערנען אין ישיבה אויף צומארגנס, די תלמידים האבן זיך שוין געזעצט צום שיעור און ווארטן אז דער ראש ישיבה עשו זאל אריינגעקומען און פארלערנען, אבער עשו האט זיך אנגעהויבן ארויסצודרייען מיט אלע מיני תירוצים פארוואס ער קען נישט, די ערשטע טאג פאר ער איז אפגעמיטשעט פון די וועג וואס איז ער איז אריבער, דעם צווייטן טאג האט ער געזאגט אז ער דארף זיך נאך צוגרייטן די שיעור וואס ער האט נישט געקענט דעם ערשטן טאג טון, און אזוי דעם דריטן און פערדן טאג, יעדן טאג מיט אנדערע פארשידענע תירוצים, און דערווייל האט

ברוב שבח והודי' שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה
הננו מתכבדים בזה להזמין בקריאה של חיבה
את מע"כ קרובינו וידידינו אנ"ש שיחי'
לשמחת נישואי בתי

הכלה הבתולה המהוללה
מרת יוטא הינדא תחי'
עב"ג הבחור החתן המופלא בתו"ש

הרב דוד שליט"א

בן הרה"צ מוהר"ר יהושע זיבאלד שליט"א
אב"ד אלטשטאט - ירושלים ת"ו
בן הגה"צ רבי משה זצ"ל ר"י בתוככי ירושלים
חתן הרה"צ רבי זאב טווערסקי זצ"ל מראחמיסטריווקא

שתתקיים בעזה ש"ת למזל טוב ובשעטו"מ
ביום ראשון פרשת ויצא לסדר "ויברכני ה' בגללך" ג' כסלו תשפ"ג
באולם "היכלי מלכות" רח' שלמה המלך 18 בני ברק
קבלת פנים בשעה 6:00 החופה בשעה: 7:00

וויד"ר שזכות אבוה"ק תגן עלינו
שמשמחה זו יושפע שפע רב
וכל מילי דמיטב לנו ולכל ישראל

כעתירת ידידכם המצפה לבואכם לשלום

מאיר לייפער

בלאמ"ר הרה"צ מנדבורנא אראד זצוק"ל
חתן הרה"ח רבי משה טובי' גרינצווייג זצ"ל

בני עזר נישואין "ברך משה" רחסידי סאטמאר

ע"ש כ"ק רבינו הקודש מרן משה
בן הגה"ק רבי חיים צבי זיעזעכ"א

המטרה: להמציא הלוואות גדולות בתשלומים נוחים ביותר לאנשי שהגיע זמן כלולות בניהם בשנת 87

קרית יואל - בני ברק

ברכת מזל טוב

אנו משגרים ברכת מזוט חמה ולבבית לאנשי כאו"א בשמו יבורך

הרה"ג ר' ישראל יודא בערנער שליט"א

ולחותנו הרה"ג ר' חיים שלום קליין שליט"א
להיכנס בנו - נכדו לעותומ"צ

הרה"ג ר' אברהם שלמה כ"ץ שליט"א

ולאהבנית כ"ץ תליט"א
ומשפחת יאקאבאוויטש שיחיו

להולדת בנו - נכדם
השלום זכר בביהמ"ד ריסקאווע

הר"ר מאיר טאבאק הר"י

ולאביו הרה"ח ר' חיים טאבאק שליט"א
ולחותנו הרה"ח ר' יעקב יוזשעף שליט"א
ולזקינו הרה"ח ר' שניאור זלמן טאבאק שליט"א
ולזקינו הרה"ח ר' יצחק אייזיק האלענר שליט"א

ולמשפחת יוזשעף שיחיו
ולחז"י הרב יצחק סאנדער שליט"א
ולמשפחת סאנדער שיחיו
להולדת בתו - נכדתם

הקידושא רבא בביהמ"ד חיים יעקב' בבנין הת"ת

הר"ר יהושע שפילמאן הר"י, אנטווערפן

ולאביו הרה"ח ר' מרדכי מנחם שפילמאן שליט"א
ולמשפחת שפילמאן שיחיו
להולדת בנו - נכדו

הרה"ג ר' מאיר לייפער שליט"א

הארמו"ר מנדבורנא אראד בני ברק
לנישואי בתו
ביום ראשון באולמי 'זיכלי הפאר'

הרה"ח ר' יוסף מאיר שווארץ שליט"א

ולאביו הרה"ח ר' מרדכי שווארץ שליט"א
ולחותנו הרה"ח ר' שלמה דוב ביקסנטפאן שליט"א

הרה"ח ר' שמואל צבי ראזמאן שליט"א

ולאביו הרה"ח ר' יעקב אלימלך ראזמאן שליט"א
ולחותנו הרה"ח ר' יעקב טייבמאן שליט"א
ולזקינו הרה"ח ר' דוד בערקאוויטש שליט"א
לנישואי צאנאיהם
ביום שני באולמי 'ארמונות חן'

הרה"ח ר' אליעזר זאב קליין שליט"א

ולחותנו הרה"ח ר' אברהם אליעזר עקשטיין שליט"א
לנישואי בתו - נכדתו
ביום שלישי באולמי 'רויאל'

הרה"ח ר' אברהם יהושע יוזשעף שליט"א

ולאביו הרה"ח ר' יו"ט יוזשעף שליט"א
ולחותנו הרה"ח ר' משה חיים ווייס שליט"א
ולזקינו הרב ר' בעריש קופמאן שליט"א
לנישואי בתו - נכדתם
ביום רביעי באולמי 'ארמונות חן'

נפש חי"ח

ע"ש הרבנית הגדולה
מרת ח' מיילישי ע"ה
בת מרן רבינו משה ז"ל
מלבע ח' שבת תשנ"ג

חסדי "מנחם משה"

ע"ש ר' מנחם משה בן ז"ל
ב"ר דוב ז"ל
מלבע ח' מנחם אב תשנ"ב
חוגט מרת חנה דבורה ע"ה
ב"ר אליעזר ז"ל
מלבע ח' יום השמיני תשנ"ב

תהלה לדוד

ע"ש ר' משה ח' בעלז ז"ל
ב"ר יחזקאל משולם ז"ל
מלבע ח' יום השמיני תשנ"ח

אב"ן ישראל

ע"ש ר' אברהם טע בערסא ז"ל
ב"ר ישראל ז"ל
מלבע ח' יום השמיני תשנ"ז

ציו"ן לנפש חי"ח

ע"ש ר' יוסף בנעט ז"ל
ב"ר ישראל צבי ז"ל
מלבע ח' שבת תשנ"ג
חוגט מרת ח' ע"ה
ב"ר יהושע ז"ל
מלבע ח' יום השמיני תשנ"ה

חסדי בא"ר

ע"ש ר' אלכסנדר בנעט ז"ל
ב"ר עזרא ז"ל
מלבע ח' יום השמיני
חוגט מרת רייזל ע"ה
ב"ר אפרים ז"ל
מלבע ח' שבת תשנ"א

משה"ת חיים

ע"ש ר' חיים טייך ז"ל
ב"ר מרדכי מנחם ז"ל
מלבע ח' יום השמיני
חוגט מרת אלטע שייטל ע"ה
ב"ר משה אליהו ז"ל
מלבע ח' יום השמיני

י"ש קטנה עולמו

ע"ש ר' יהושע חיים ז"ל
ב"ר יצחק ז"ל
מלבע ח' יום השמיני
חוגט מרת שייטל ע"ה
ב"ר צבי יהודה ז"ל
מלבע ח' שבת תשנ"א

חסדי "משה יוחנן"
קרנע"ש
הרה"ח ר' משה יוחנן
ב"ר מנחם אב קליין ז"ל
ממייסדי קרן עזר נישואין

חסדי "שלמה זלמן"
ע"ש ר' שלמה זלמן ז"ל
ב"ר מרדכי ז"ל
מלבע ח' סלו תשנ"ב

חסדי "ישראל יעקב"
ע"ש ר' ישראל יעקב ארזבערגער ז"ל
מלבע ח' יום השמיני
אביו ר' נתן נטע ב"ר מנחם מענדל ז"ל
מלבע ח' יום השמיני
אביו מרת רייזל ע"ה
ב"ר ישראל יעקב הלוי ז"ל
מלבע ח' יום השמיני

חסדי "שמואל זגה"
ע"ש ר' שמואל זאב לעוו ז"ל
ב"ר יעקב דוב ז"ל
מלבע ח' יום השמיני
חוגט מרת חנה ע"ה
ב"ר חיים משה ז"ל
מלבע ח' יום השמיני

אנשי חי"ל
ע"ש ר' אברהם פרידמן ז"ל
ב"ר חסיד ז"ל
מלבע ח' שבת תשנ"ג
חוגט מרת חנה לאה ע"ה
ב"ר יעקב פרידמאן ז"ל
מלבע ח' יום השמיני

צב"א מר"ם
ע"ש ר' צבי אלימלך בעלמאן ז"ל
ב"ר אברהם ז"ל
מלבע ח' יום השמיני
חוגט מרת שייטל ע"ה
בת ר' מרדכי מנחם ז"ל
מלבע ח' יום השמיני

אפריון נמטל לר' שמעון
ע"ש ר' שמעון ראסקאל ז"ל
ב"ר שניאור זלמן ז"ל
מלבע ח' מנחם אב תשנ"ח
חוגט מרת רבקה ע"ה
בת ר' שלמה יודא ז"ל
מלבע ח' יום השמיני

"זכרון חיים צבי"
ע"ש ר' חיים צבי שווארץ ז"ל
ב"ר חזקיה אהרן טובי ז"ל
מלבע ח' יום השמיני

ממכון שבת תשנ"א